

Kerncijfers en voornaamste resultaten van de Belgische verzekeringsmarkt in 2021

1	PREMIE-INKOMSTEN EN MARKTAANDELEN	3
1.1	Premie-inkomsten	3
1.2	Marktaandelen	5
2	BELEGGINGEN EN FINANCIËLE OPBRENGSTEN	6
2.1	Analyse van de beleggingen	6
2.2	Financiële opbrengsten en beleggingsrendementen	9
3	COMMISSIELONEN EN KOSTEN	11
3.1	Beheers- en administratiekosten	11
3.2	Commissielonen	12
3.3	Totaal van de commissielonen en kosten	13
4	RENDABILITEIT	15
4.1	Synthese van de resultatenrekening	15
4.2	Spreiding van de boekhoudkundige resultaten	18
4.3	Eigen vermogen	19
5	SOLVABILITEIT	20
5.1	Beschrijvende statistieken	24
5.2	Solvency II balans	25
5.3	Overzicht van de kapitaalvereisten	27
5.4	Technische voorzieningen	27
5.5	SCR ratio	28
5.6	Verdeling van de MCR ratio's	29
5.7	In aanmerking komend eigen vermogen	30
6	EVOLUTIE VAN DE VOORNAAMSTE RESULTATEN	31
6.1	Levensverzekeringen	31
6.2	Verzekeringen niet-leven	43

7	ANALYSE VAN DE VOORNAAMSTE TAKKEN BOAR	49
7.1	Ongevallen (zonder arbeidsongevallen)	49
7.2	Ziekte	52
7.3	Voertuigcasco	56
7.4	Brand	59
7.5	BA motorrijtuigen	63
7.6	Algemene BA	66
7.7	Rechtsbijstand	69
7.8	Hulpverlening	73

1 Premie-inkomsten en marktaandelen

1.1 Premie-inkomsten

België (*)	Incasso's (in miljoen euro)		Nominale groei (%)	
	2020	2021	2020/2019	2021/2020
Ongevallen, behalve AO	376	419	-8,6%	11,5%
Arbeidsongevallen	1.077	1.202	-4,3%	11,6%
Wet van 1971	949	1.058	-6,1%	11,5%
Wet van 1967	128	144	11,4%	12,2%
Ziekte	1.856	1.947	1,5%	4,9%
Motorrijtuigen	3.929	4.007	1,4%	2,0%
Voertuigcasco	1.611	1.669	3,0%	3,6%
BA motorrijtuigen	2.318	2.338	0,3%	0,9%
Brand	3.210	3.392	2,8%	5,7%
Woningen	2.061	2.145	3,9%	4,1%
Andere eenvoudige risico's	611	649	2,1%	6,2%
Speciale risico's	538	598	-0,2%	11,2%
Algemene BA	1.079	1.211	1,3%	12,2%
Andere BOAR	1.449	1.524	-0,2%	5,2%
Transport	205	212	-2,2%	3,4%
Krediet en borgtocht	166	194	-9,5%	16,8%
Diverse geldelijke verliezen	189	180	4,4%	-4,9%
Rechtsbijstand	611	641	4,0%	4,9%
Hulpverlening	279	298	-4,1%	6,9%
Totaal niet-leven	12.976	13.702	0,8%	5,6%
Leven individueel	9.660	10.221	-9,5%	5,8%
GewaARBorgde rente (takken 21-22)	5.980	5.730	-14,8%	-4,2%
Beleggingsfondsen (tak 23)	3.180	3.764	1,4%	18,4%
Kapitalisatieverrichting (tak 26)	500	728	-4,1%	45,6%
Leven groep	5.899	5.955	4,0%	0,9%
GewaARBorgde rente (tak 21)	5.452	5.482	2,0%	0,6%
Beleggingsfondsen (tak 23)	447	473	35,8%	5,7%
Totaal leven	15.559	16.177	-4,8%	4,0%
Totaal niet-leven en leven	28.536	29.879	-2,3%	4,7%

(*) Bedragen op basis van een gemeenschappelijke steekproef voor 2020 en 2021. De cijfers voor 2020 kunnen daardoor enigszins afwijken van die uit de vorige studie.

Methodologie

De incasso-enquête heeft alleen betrekking op de directe verzekeringsverrichtingen in België. De rechtstreekse verzekering in het buitenland en de aangenomen herverzekering zijn dus niet in aanmerking genomen. De enquête is uitgevoerd op basis van een gemeenschappelijke steekproef voor de jaren 2020 en 2021, die representatief is voor vrijwel de hele Belgische verzekeringsmarkt, met inbegrip van de niet bij Assuralia aangesloten ondernemingen en de Belgische bijkantoren van in de Europese Gemeenschap gevestigde bedrijven die niet door de NBB worden gecontroleerd. De verrichtingen die in ons land via vrije dienstverrichting worden gesloten vanuit een ander land van de Europese Economische Ruimte, zijn echter niet in de enquête opgenomen.

Groei van premie-inkomsten niet-leven en leven in 2022

Het totale incasso van de rechtstreekse zaken in België noteert een nominale groei van 4,7 % in 2021 en bedraagt 29,9 miljard euro. Het incasso ligt in 2021 hoger dan in de periode 2014-2020. Het hoogste premie-inkomen van de 21e eeuw, zijnde bijna 34 miljard euro, werd in 2005 genoteerd, maar ook in 2012 bedroeg het incasso nog 32,4 miljard euro.

Het premievolume in niet-leven groeit in 2021 met 5,6 % tot 13,7 miljard euro. Dit premievolume groeit jaarlijks, maar de toename in 2021 is groter dan de voorafgaande jaren. Het premievolume in leven daalde in de periode 2014-2017, nam in 2018 en 2019 toe, maar daalde in 2020 wederom met 4,8 %. In 2021 stijgt dit premievolume met 4,0 % en bedraagt 16,2 miljard euro.

Het totale premie-inkomen van de verzekeringsverrichtingen in België kent enige schommelingen, welke voortvloeien uit fluctuaties van het premie-inkomen leven.

De index der consumptieprijzen stijgt met 2,4 % in 2021. De inflatie is daarmee in 2021 groter dan in de periode 2014-2020. Desondanks blijft dit gemiddelde voor 2021 nog vrij bescheiden in vergelijking met de inflatie in de laatste maanden van 2021 en de eerste helft van 2022, die tussen de 5% en de 10% ligt.

Rekening houdend met de inflatie, bedraagt de reële evolutie van het premie-inkomen leven 1,5 % in 2021. In 2018 en 2019 was de reële evolutie van het premie-inkomen leven eveneens positief, maar in de periode 2014-2017 en in 2020 was de reële evolutie telkens negatief.

Voor niet-leven is de reële evolutie positief in 2021 en bedraagt 3,1 %. De verzekeringen niet-leven hebben sinds het jaar 2000 nagenoeg altijd een reële groei gekend. Alleen in 2008, 2011 en 2016 was er een reële daling, wat betekent dat het premie-inkomen van de verzekeringen niet-leven een lagere groei kende dan de inflatie.

Voor het totaal van de verrichtingen, bedraagt de reële groei 2,2 % in 2021.

1.2 Marktaandelen

Positie 2021	Verschuiving t.o.v. 2020	Groep	Marktaandeel		
			Totaal	Niet-leven	Leven
1		AG Insurance	22,3	16,6	27,2
2		AXA	12,0	17,3	7,5
3		KBC	9,5	8,9	10,0
4		Ethias	9,2	10,0	8,5
5		Baloise	6,4	9,6	3,7
6		Belfius	6,2	5,6	6,8
7		P&V Verzekeringen	6,1	6,2	6,0
8		Allianz	5,5	4,0	6,7
9		NN	3,9	1,0	6,4
10		ERGO - DKV - DAS	3,4	5,7	1,4
11	↑ 1	Athora	2,1	0,0	3,9
12	↑ 1	FEDERALE Verzekering	1,8	2,4	1,3
13	↓ 2	Argenta	1,8	1,1	2,4
14	↑ 1	Credimo	1,0	0,0	1,8
15	↑ 1	Cigna	0,6	1,4	0,0
		Top 15	91,8	89,7	93,7

De vijftien belangrijkste verzekeringsgroepen vertegenwoordigen samen 91,8 % van het volledige premie-inkomen.

2 Beleggingen en financiële opbrengsten

Methodologie

Voor het onderzoek van de balansen en de resultaten van de ondernemingen baseert Assuralia zich op de verrichtingen van de ondernemingen die aan het toezicht van de NBB onderworpen zijn (ondernemingen naar Belgisch recht en Belgische bijkantoren van ondernemingen die buiten de EER gevestigd zijn).

Belgische bijkantoren van verzekeraars uit andere landen van de Europese Unie zijn dus niet in de studie opgenomen. De activiteiten van de gespecialiseerde herverzekeraars (die uitsluitend de aangenomen herverzekering beoefenen) zijn niet in aanmerking genomen.

Zijn opgenomen in het geheel van de verrichtingen (leven en niet-leven): de directe verzekeringsverrichtingen in België en het buitenland, alsook de aangenomen herverzekeringsverrichtingen.

Om coherentieredenen wordt er bij de analyse telkens een onderscheid gemaakt tussen de tak 23-beleggingen en de overige beleggingen. Tak 23-beleggingen worden immers altijd gewaardeerd tegen marktwaarde en gaan gepaard met boekhoudkundige “waardecorrecties” die uit de overige financiële opbrengsten moeten worden weggehaald om een correcte analyse te kunnen maken van de niet aan tak 23 toegekende beleggingsrendementen.

Voor een beter begrip van de financiële rendabiliteit van de ondernemingen op jaarbasis worden de rendementen gewaardeerd op basis van de financiële opbrengsten in het licht van de gemiddelde marktwaarde van de beleggingen waarop ze betrekking hebben. Er wordt gebruik gemaakt van de gemiddelde marktwaarde omdat de boekhoudkundige waarde, die geen rekening houdt met de latente meerwaarden, aanleiding geeft tot overschattingen van de rendabiliteit van de beleggingen.

2.1 Analyse van de beleggingen

De waardering van alle beleggingen “zonder tak 23” tegen hun boekhoudkundige waarde levert eind 2021 een volume van 237,8 miljard euro op, tegenover 236,1 miljard euro eind 2020 (+0,7 %). Tijdens dezelfde periode is hun marktwaarde gedaald van 285,1 miljard euro in 2020 naar 275,8 miljard in 2021 (-3,3 %).

De waargenomen latente meerwaarden blijven hoog en dalen in 2021. Deze latente meerwaarden, waarvoor eind 2020 een bedrag van 49,0 miljard euro was genoteerd, komen eind 2021 uit op een bedrag van 38,0 miljard euro.

Deze daling van de latente meerwaarden met 11 miljard euro in 2021 heeft nagenoeg volledig betrekking op de obligaties en andere vastrentende effecten. Eind 2021 bedragen de latente meerwaarden op obligaties en andere vastrentende effecten 26,0 miljard euro, tegenover 37,5 miljard euro eind 2020. Deze daling is toe te schrijven aan de stijging van de rentevoeten die de hoop weerspiegelt op betere economische vooruitzichten onder impuls van de eerste vaccinatiecampagnes in Europa, de invoering van relancemaatregelen door de verschillende regeringen en de intentie van de ECB om de monetaire versoepeling terug te schroeven door de opkoopprogramma's van activa af te bouwen die ze ter ondersteuning van de economie tijdens de gezondheids crisis had opgezet.

Door dit perspectief op economisch herstel was een beperking mogelijk van de volatiliteit die haar intrede op de financiële markten had gedaan als gevolg van de ingrijpende economische en sociale veranderingen door de gezondheids crisis. De latente meerwaarden op aandelen en andere effecten met variabele opbrengst zijn gestegen van 2,275 miljard euro eind 2020 naar 3,933 miljard euro eind 2021. De latente meerwaarden op

hypothecaire leningen, schuldvorderingen, deposito's en andere beleggingen zijn gedaald van 4,1 miljard euro eind 2020 naar 3,0 miljard euro eind 2021. Wat de deelnemingen betreft, zijn de latente meerwaarden gestegen van 3,5 miljard euro eind 2020 naar 4,0 miljard euro eind 2021. De latente meerwaarden op terreinen en gebouwen zijn daarentegen gedaald van 1,6 miljard euro eind 2020 naar 1,1 miljard euro eind 2021.

De prudentiële bepalingen van Solvency II, die aanzienlijke solvabiliteitskapitalen opleggen voor beleggingen in aandelen, hebben geleid tot een strategische herschikking van de effectenportefeuille van de verzekeraars ten voordele van obligaties en ten nadele van aandelen en andere effecten met variabele opbrengst. De laatste jaren heeft de verlaging van de kapitaaleisen met betrekking tot het houden van langetermijnaandelen evenwel een positief effect, dat zich manifesteert als een lichte toename op dit vlak.

Eind 2021 vertegenwoordigen de aandelen en andere effecten met variabele opbrengst 8,2 % van de portefeuille van de verzekeringsondernemingen. Deze beleggingen hebben zich geleidelijk aan hersteld nadat ze eind 2012 met 4,0 % een absoluut dieptepunt hadden bereikt. Het niveau van de aandelen en andere effecten met variabele opbrengst blijft evenwel aanzienlijk lager liggen dan vóór 2008, toen hun relatieve aandeel ongeveer 13 % bedroeg.

Behalve bij de beleggingen in aandelen en andere effecten met variabele opbrengst zien we ook bij de deelnemingen van de verzekeringsondernemingen een stijging, meer bepaald van 5,3 % eind 2020 naar 6,0 % eind 2021.

De beleggingen in obligaties en andere vastrentende effecten bereikten eind 2012 een piek van 80,0 % en daalden vervolgens geleidelijk naar 70,1 % eind 2021. Daarmee liggen zij dus nog steeds aanzienlijk hoger dan in 2001, toen hun aandeel minder dan 60 % bedroeg.

De beleggingen in hypothecaire leningen en kredieten en overige leningen zijn tijdens de periode 2012-2021 jaarlijks gestegen. Zij vertegenwoordigen 12,4 % in 2021, tegenover 5,2 % in 2012. Voor het overige bestaan de beleggingen van de verzekeringsondernemingen eind 2021 voor 1,3 % uit 'terreinen en gebouwen' en voor 2,1 % uit andere beleggingscategorieën.

De technische voorzieningen zonder tak 23 zijn licht gestegen, van 209,7 miljard euro eind 2020 naar 210,3 miljard euro eind 2021 (+0,3 %).

De daling van de latente meerwaarden in 2021 resulteert in een gelijklopende daling van de dekkinggraad van de technische voorzieningen door de beleggingen. Daarbij moet worden opgemerkt dat deze beleggingen ook het eigen vermogen afdekken. De dekkinggraad van de technische voorzieningen door de beleggingen, gemeten tegen marktwaarde, daalt van 136 % eind 2020 naar 131 % eind 2021. De tegen boekwaarde gewaardeerde dekkinggraad is tussen 2020 en 2021 constant gebleven op 113 %.

Evolutie en uitsplitsing van de beleggingen zonder tak 23

(in miljoen euro)

Marktwaaarde	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Terreinen en gebouwen	4.143	4.167	4.269	4.331	4.334	4.262	4.279	3.521
Deelnemingen	17.470	17.724	15.912	17.006	16.972	15.016	15.114	16.413
Aandelen en andere effecten met variabele opbrengst	13.932	14.744	15.054	15.993	14.805	17.311	18.219	22.654
Obligaties en andere vastrentende effecten	207.622	199.517	203.062	196.991	190.244	204.225	207.201	193.219
Hypothecaire leningen en kredieten en overige leningen	19.112	20.382	22.046	23.638	24.746	30.135	33.501	34.098
Schuldvorderingen, deposito's en andere beleggingen	7.738	8.100	8.448	6.320	7.867	6.509	6.748	5.881
TOTAAL	270.017	264.634	268.789	264.279	258.967	277.458	285.061	275.786

Evolutie en uitsplitsing van de tak 23-beleggingen

(in miljoen euro)

Marktwaaarde	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Terreinen en gebouwen	0	0	0	0	0	0	0	0
Deelnemingen	22	20	21	22	25	29	29	14
Aandelen en andere effecten met variabele opbrengst	16.270	18.464	19.903	23.647	23.596	32.028	34.731	42.630
Obligaties en andere vastrentende effecten	11.562	10.937	10.901	11.148	11.466	11.522	10.393	8.631
Hypothecaire leningen en kredieten en overige leningen	133	138	142	107	107	117	119	63
Schuldvorderingen, deposito's en andere beleggingen	696	879	857	846	780	864	790	656
TOTAAL	28.682	30.438	31.823	35.770	35.975	44.560	46.062	51.994

Eind 2021 bedraagt de marktwaarde van de beleggingen van tak 23 in totaal 52,0 miljard euro, tegenover 46,1 miljard euro eind 2020. Na de aanzienlijke toename van de beleggingen in deze tak tijdens de afgelopen jaren, zijn de beleggingen van tak 23 in 2021 opnieuw gestegen, en dit met 13 %. Bijna 75 % van de toename van de tak 23-beleggingen – een toename met 5,9 miljard euro ten opzichte van eind 2020 – valt te verklaren door de positieve nettowaardecorrecties die in 2021 zijn geboekt.

Wat de directe verzekeringsverrichtingen in België betreft, werd er in tak 23 voor 4,1 miljard euro aan premies geïnd en voor 3,4 miljard euro aan uitkeringen betaald in 2021. Daarnaast registreerde deze tak 4,1 miljard euro aan nettowaardecorrecties en 298 miljoen euro aan beleggingsopbrengsten in 2021.

De uitsplitsing tussen de verschillende activaklassen is voor de tak 23-beleggingen licht gewijzigd tegenover het voorgaande jaar. Het relatieve aandeel van de beleggingen in aandelen is gestegen van 75,4 % eind 2020 naar 82,0 % eind 2021, terwijl het relatieve aandeel van de obligaties en andere vastrentende effecten is gekrompen van 22,6 % eind 2020 naar 16,6 % eind 2021.

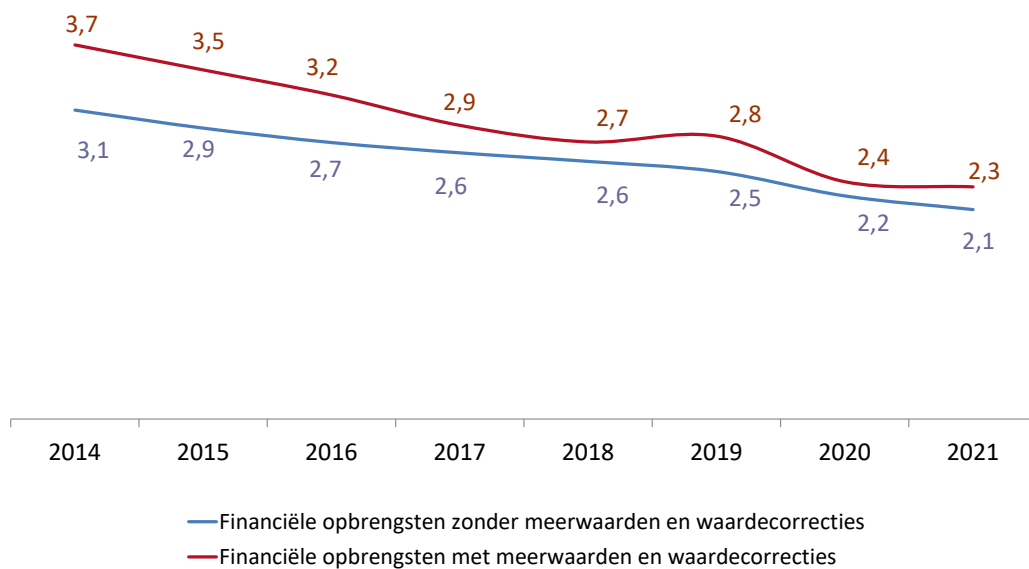
2.2 Financiële opbrengsten en beleggingsrendementen

Het totale beleggingsrendement met meerwaarden en waardecorrecties daalt in 2021 naar 2,3 % (tegenover 2,4 % in 2020 en 2,8 % in 2019).

Het verschil tussen de rendementen vóór en na meerwaarden en waardecorrecties blijft in 2021 positief. Deze positieve situatie kan nog een tijdje aanhouden zolang de huidige activa hun maturiteitsdatum niet hebben bereikt en de rentevoeten zo laag blijven. Een voortzetting van de in 2021 waargenomen stijging van de rentevoeten zou deze trend geleidelijk aan kunnen ombuigen. Een sterke rentestijging zou overigens leiden tot een daling van de obligatiemarkten en bijgevolg tot waardeverminderingen.

Hoewel het verschil tussen de rendementen vóór en na meerwaarden en waardecorrecties ook in 2021 positief is, zien we een neerwaartse trend wat het totale rendement in de onderzochte periode betreft. Deze dalende trend is het gevolg van de gemiddeld lagere rentevoeten van de activa waarin de verzekeringsondernemingen de afgelopen jaren hebben belegd. Een stijging van de rentevoeten zou de komende jaren verandering in deze trend kunnen brengen.

Financiële opbrengsten / Gemiddelde marktwaarde van de beleggingen
(in %, zonder tak 23)

Beleggingen zonder tak 23: netto financiële opbrengsten

(in miljoen euro)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Obligaties	6.851	6.710	6.741	5.315	4.953	5.113	5.048	3.973
Aandelen	1.052	933	614	1.008	468	418	-273	783
Deelnemingen	711	667	324	368	724	747	664	442
Terreinen en gebouwen	313	314	375	288	324	476	298	340
Andere (waaronder HL, vorderingen en deposito's)	561	612	509	774	711	764	872	863
Totaal beleggingen	9.487	9.236	8.562	7.754	7.180	7.517	6.610	6.402

HL: hypothecaire leningen

De netto financiële opbrengsten van de obligaties dalen van 5,05 miljard euro eind 2020 naar 3,97 miljard euro eind 2021. Het totale rendement van de obligaties daalt van 2,5 % in 2020 naar 2,0 % in 2021.

Het rendement van de aandelen, dat dat van de beursmarkten volgt, is in de loop van 2021 aanzienlijk verbeterd door het herstelde vertrouwen van de beleggers en de heropleving van de wereldwijde vraag na de uitrol van de vaccinatiecampagnes. De netto financiële opbrengsten van de aandelen stijgen van 273 miljoen euro eind 2020 naar 783 miljoen euro eind 2021. Het totale rendement van de aandelen stijgt van -1,5 % in 2020 naar 3,9 % in 2021.

De netto financiële opbrengsten van de deelnemingen dalen van 664 miljoen euro eind 2020 naar 442 miljoen euro eind 2021. Het totale rendement van de deelnemingen daalt hierdoor van 4,4 % in 2020 naar 2,8 % in 2021. De netto financiële opbrengsten van de terreinen en gebouwen stijgen van 298 miljoen euro eind 2020 naar 340 miljoen euro eind 2021. Het totale rendement van de terreinen en gebouwen klimt zo op van 7,0 % in 2020 naar 8,8 % in 2021.

Beleggingen zonder tak 23: netto financiële rendementen

(in % van de gemiddelde marktwaarde van de beleggingen)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Obligaties	3,5	3,3	3,3	2,7	2,6	2,6	2,5	2,0
Aandelen	7,9	6,6	4,1	6,5	3,0	2,6	-1,5	3,9
Deelnemingen	4,3	3,8	1,9	2,2	4,3	4,7	4,4	2,8
Terreinen en gebouwen	7,5	7,6	8,9	6,7	7,5	11,1	7,0	8,8
Andere (waaronder HL, vorderingen en deposito's)	2,2	2,2	1,7	2,6	2,3	2,2	2,3	2,2
Totaal beleggingen	3,7	3,5	3,2	2,9	2,7	2,8	2,4	2,3

HL: hypothecaire leningen

3 Commissielonen en kosten

3.1 Beheers- en administratiekosten

De beheers- en administratiekosten, of algemene kosten, nemen in 2021 toe met 0,4 % en bedragen 4,8 miljard euro. De algemene kosten nemen in 2021 minder toe dan in de voorafgaande jaren: in de periode 2016-2020 lag de jaarlijkse groei tussen 1,5 % en 4 %.

Onderliggend noteren in 2021 vooral de interne schadebeheerskosten (+3,1 %) een toename terwijl de administratiekosten (+0,1 %) quasi stabiel blijven en de beleggingsbeheerskosten (-0,5 %) en de beheerskosten i.v.m. acquisitie (-1,2 %) dalingen noteren. De administratiekosten stabiliseren nadat ze de vijf voorafgaande jaren telkens een groei van meer dan 5 % noteerden. De interne schadebeheerskosten zijn weliswaar gestegen ten opzichte van 2020 maar liggen lager dan in 2019.

Terwijl de algemene kosten een groei van 0,4 % noteren, stijgen de verdiende premies in 2021 met 4,8 % en de technische voorzieningen met 2,5 %. De uitkeringen dalen daarentegen met 1,9 % in 2021.

Zoals weergegeven in de tabel voorziet de jaarrekening in een dubbele uitsplitsing van de algemene kosten. Het aandeel van de personeelskosten binnen het totaal van de algemene kosten bedraagt 49,0 % in 2021, tegenover 48,4% in 2020. Dit aandeel stijgt dus lichtjes in 2021 na vier opeenvolgende dalingen de jaren voordien: in 2016 bedroeg dit aandeel nog 55,1 %. Uitgedrukt in percentage van de verdiende premies, zetten de personeelskosten een dalende trend verder en bedragen 6,8 % in 2021, tegenover 7,0 % in 2020 en 2019, 7,2 % in 2018, 7,5 % in 2017 en 7,6 % in 2016. In absolute cijfers bedragen de personeelskosten 2.372 miljoen euro in 2021.

Uitgedrukt in voltijdse equivalenten, daalt het totaal aantal werknemers in de verzekeringsondernemingen met 0,7 % in 2021 tot 20.983.

Uitsplitsing van de beheers- en administratiekosten in 2021
(met 2020 ter vergelijking)
(in miljoen euro)

Per bestemming	2020		2021		
	Totaal	Totaal	Technische rekening		Niet-technische rekening
			Niet-leven	Leven	
Beheerskosten i.v.m. acquisitie	961	950	753	197	-
Interne schadebeheerskosten	1.017	1.049	972	77	-
Administratiekosten	2.662	2.665	1.825	839	-
Beleggingsbeheerskosten	180	179	32	133	14
Totaal	4.821	4.842	3.582	1.246	14

Per aard	2020	2021	2020	2021	2020
Personeel	2.332	2.372	-	-	-
Andere bedrijfskosten	2.489	2.470	-	-	-
Totaal	4.821	4.842	-	-	-

3.2 Commissielonen

De commissielonen aan de tussenpersonen stijgen in 2021 met 5,3 % en bedragen 3.724 miljoen euro. De verdiende premies stijgen in 2021 met 4,8 % ten opzichte van 2020. Hierdoor blijven de commissielonen in functie van de verdiende premies, na afronding, stabiel en bedragen 10,7 % in zowel 2021 als 2020.

Uit de tabel volgt dat de commissielonen voor de directe zaken in België voor BOAR toenemen met 4,6 % in 2021, samen met een toename van de verdiende premies met 4,5 %. Bijgevolg stijgt de commissieloonratio voor deze verrichtingen lichtjes en bedraagt 17,0 % in 2021. Voor de directe zaken in België voor AO - wet van 1971 stijgen de commissielonen, maar de verdiende premies stijgen sterker: de commissieloonratio neemt af en bedraagt 6,9 % in 2021. Voor de directe zaken in het buitenland voor niet-leven stijgen de commissielonen sterker dan de verdiende premies. De commissieloonratio voor de directe zaken in het buitenland voor niet-leven stijgt dus in 2021 en bedraagt 14,9 %.

De verrichtingen leven individueel tak 21 kennen een stijging van de commissieloonratio van 9,3 % in 2020 tot 9,7 % in 2021. De verdiende premies dalen met 3,5 % terwijl de commissielonen met 0,3 % toenemen. Gezien in leven de commissielonen niet alleen toegekend worden op basis van de nieuwe productie maar ook op basis van de portefeuille, kennen de commissielonen en de verdiende premies niet noodzakelijk een gelijkaardige evolutie.

De commissieloonratio voor de verrichtingen leven individueel tak 23 stijgt met 0,2 procentpunten en bedraagt 5,9 % in 2021. Voor de verrichtingen leven groep tak 21 daalt de commissieloonratio met 0,2 procentpunten en bedraagt 1,3 % in 2021. De commissieloonratio voor de directe zaken in het buitenland voor leven daalt met 0,1 procentpunt en bedraagt 0,3 % in 2021. De verdiende premies voor deze verrichtingen groeien aanzienlijk terwijl de absolute commissielonen niet toenemen.

Premies en commissielonen

(in miljoen euro)

	Verdiende premies		Commissielonen		Verhouding (in %)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
BOAR (*)	10.846	11.337	1.837	1.922	16,9	17,0
AO - wet van 1971 (*)	948	1.059	67	73	7,1	6,9
Leven individueel tak 21 (*)	5.569	5.373	518	519	9,3	9,7
Leven individueel tak 23 (*)	2.976	3.621	171	213	5,7	5,9
Leven groep tak 21 (*)	5.532	5.367	82	72	1,5	1,3
Directe zaken in buitenland (niet-leven)	4.961	5.326	719	794	14,5	14,9
Directe zaken in buitenland (leven)	702	811	3	3	0,4	0,3
Totaal van de verrichtingen (**)	33.164	34.772	3.535	3.724	10,7	10,7

(*) Directe zaken in België

(**) Inclusief directe zaken in het buitenland en aangenomen herverzekering

3.3 Totaal van de commissielonen en kosten

In 2014 bedroegen de commissielonen en algemene kosten 23,3 % van de verdiende premies. In de periode 2015-2017 daalden de verdiende premies jaarlijks. Aangezien de absolute commissielonen en kosten wel toenamen, ondanks dalingen van de personeelskosten in 2015 en 2017, stegen de relatieve commissielonen en kosten jaarlijks en bedroegen 25,0 % in 2017.

In 2018 en 2019 stegen de verdiende premies opnieuw met respectievelijk 3,9 % en 7,0 %. Deze groei was sterker dan de toename voor het totaal van de commissielonen en kosten. Hierdoor daalden de relatieve commissielonen en kosten tot 24,6 % in 2018 en 24,4 % in 2019.

In 2020 daalden de verdiende premies met 1,8 % terwijl de commissielonen en algemene kosten toenamen, ondanks een daling van de absolute personeelskosten. Bijgevolg stegen de relatieve commissielonen en algemene kosten tot 25,2 %.

In 2021 stijgen de verdiende premies met 4,8 % en de personeelskosten nemen minder sterk toe met 1,7 %. Bijgevolg dalen de relatieve personeelskosten met 0,2 procentpunten en bedragen 6,8 %. De commissielonen nemen toe met 5,3 % waardoor de relatieve commissielonen, na afronding, constant blijven en 10,7 % bedragen in zowel 2021 als 2020. De andere bedrijfskosten noteren een daling met 0,8 %, waardoor de relatieve andere bedrijfskosten dalen met 0,4 procentpunten en 7,1 % bedragen. Het totaal van de relatieve commissielonen en kosten noteert in 2021 bijgevolg een daling van 0,6 procentpunten en bedraagt 24,6 %.

In de periode 2014-2021 is 2021 het eerste jaar waarin de relatieve andere bedrijfskosten een daling noteren, maar ze blijven wel hoger dan in de periode 2014-2019. De relatieve personeelskosten noteren een dalende tendens sinds 2016 die zich verderzet in 2021. De relatieve commissielonen liggen in 2021 op een vrij gemiddeld niveau in vergelijking met de voorafgaande jaren.

Ontwikkeling van de commissielonen en kosten voor alle activiteiten samen

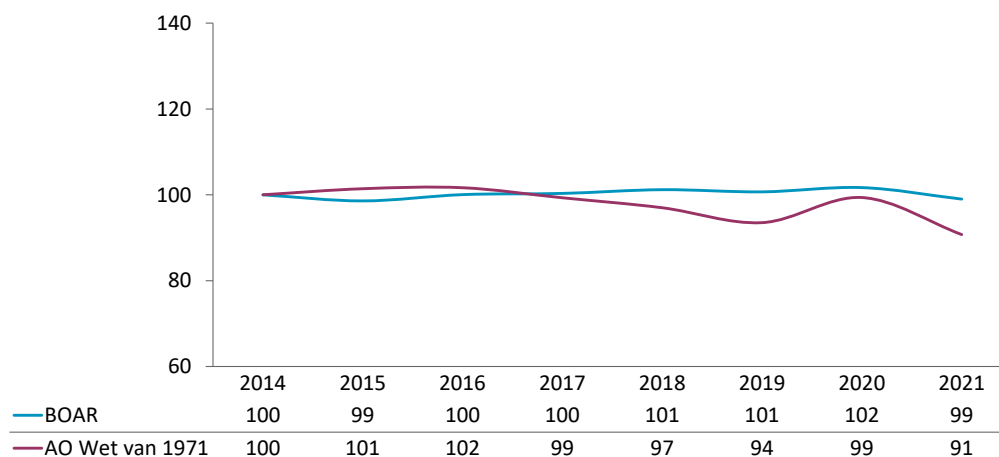
(in % van de verdiende premies)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Commissielonen	10,2	10,7	10,9	10,9	10,5	10,4	10,7	10,7
Personeelskosten	7,2	7,3	7,6	7,5	7,2	7,0	7,0	6,8
Andere bedrijfskosten	5,9	6,1	6,2	6,6	6,9	7,0	7,5	7,1
Commissielonen en algemene kosten	23,3	24,1	24,7	25,0	24,6	24,4	25,2	24,6

De onderstaande grafiek geeft de evolutie van het relatieve gewicht van de commissielonen en kosten in functie van de verdiende premies voor de BOAR-verrichtingen en de arbeidsongevallenverrichtingen. Het relatieve gewicht van de commissielonen en kosten ligt bij de BOAR-verrichtingen in 2021 iets lager dan in de periode 2016-2020. Bij de arbeidsongevallenverrichtingen kent het relatieve gewicht van de commissielonen en kosten een dalende tendens sinds 2016 die in 2020 werd onderbroken, maar zich terug voortzet in 2021.

Ontwikkeling van het relatieve gewicht van de commissielonen en algemene kosten

(in % van de verdiende premies, index: 2014 = 100)

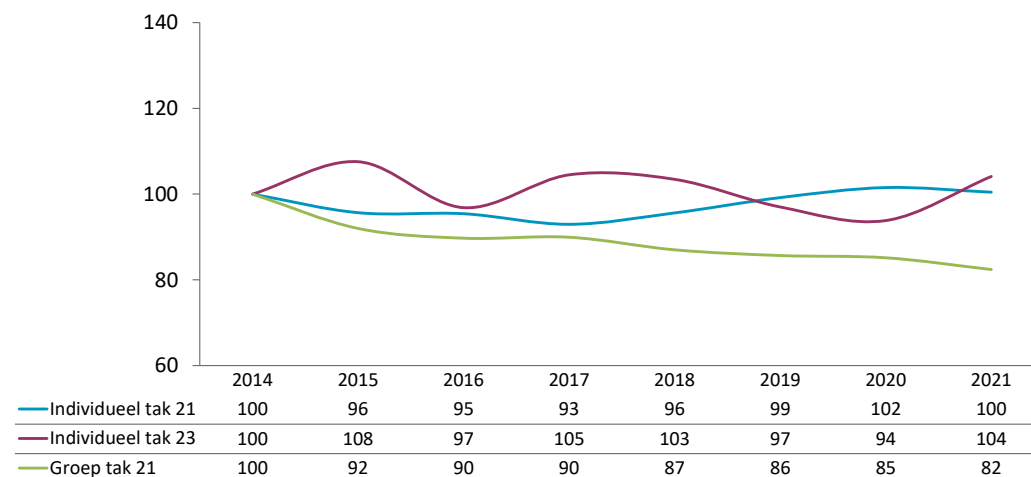

BOAR: Brand, Ongevallen en allerlei risico's

De onderstaande grafiek geeft de evolutie van het relatieve gewicht van de commissielonen en kosten in functie van de gemiddelde technische voorzieningen voor de verschillende verrichtingen leven. Bij de individuele levensverzekeringen tak 21 daalt het relatieve gewicht in 2021, nadat het in de periode 2018-2020 toenam. Voor de individuele levensverzekeringen tak 23 noteert het relatieve gewicht van de commissielonen en kosten in 2021 een duidelijke stijging na drie opeenvolgende dalingen. Voor de groepsverzekeringen tak 21 kent het relatieve gewicht een dalende tendens in de periode 2014-2021.

Ontwikkeling van het relatieve gewicht van de commissielonen en algemene kosten

(in % van de gemiddelde technische voorzieningen, index: 2014 = 100)

4 Rendabiliteit

Methodologie

Voor het onderzoek van de balansen en de resultaten van de ondernemingen baseert Assuralia zich op de verrichtingen van de ondernemingen die aan het toezicht van de NBB onderworpen zijn (ondernemingen naar Belgisch recht en Belgische bijkantoren van ondernemingen die buiten de EER gevestigd zijn).

Belgische bijkantoren van verzekeraars uit andere landen van de Europese Unie zijn dus niet in de studie opgenomen. De activiteiten van de gespecialiseerde herverzekeraars (die uitsluitend de aangenomen herverzekering beoefenen) zijn niet in aanmerking genomen.

Zijn opgenomen in het geheel van de verrichtingen (leven en niet-leven): de directe verzekeringsverrichtingen in België en het buitenland, alsook de aangenomen herverzekeringsverrichtingen.

4.1 Synthese van de resultatenrekening

De resultatenrekening bestaat uit drie aparte bestanddelen: de technische rekeningen niet-leven en leven en de niet-technische rekening.

De **technische rekeningen** omvatten alle technische en financiële elementen die rechtstreeks aan de verzekeringsactiviteiten gekoppeld zijn.

De **niet-technische rekening** omvat alle andere posten, zoals de financiële opbrengsten uit het eigen vermogen, de belastingen op het resultaat en de uitzonderlijke elementen die niet rechtstreeks aan de verzekeringsverrichtingen toe te schrijven zijn.

De technisch-financiële rendabiliteitsratio's en de ratio's op basis van de niet-technische rekening worden, tenzij anders vermeld, uitgedrukt in procent van het totaal van de in niet-leven (of "schade") en leven verdiende premies. In 2021 bedraagt het totaal van de verdiende premies voor het geheel van de activiteiten 34,8 miljard euro, tegenover 33,2 miljard euro in 2020.

4.1.1 Technische rekeningen

De **technische rekening niet-leven** omvat de directe zaken in België (BOAR en arbeidsongevallen), de directe zaken in het buitenland en de aangenomen herverzekering. In 2021 heeft de onderzochte steekproef betrekking op een volume verdiende premies van 18,4 miljard euro voor het geheel van die verrichtingen, tegenover 17,4 miljard euro in 2020.

Het netto technisch-financieel saldo bedraagt 1,2 miljard euro in 2021 (tegenover 1,5 miljard euro in 2020); dat is 6,4 % van de verdiende premies (tegenover 8,4 % in 2020). Het netto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies bereikt in 2021 zijn laagste niveau in de periode 2014-2021.

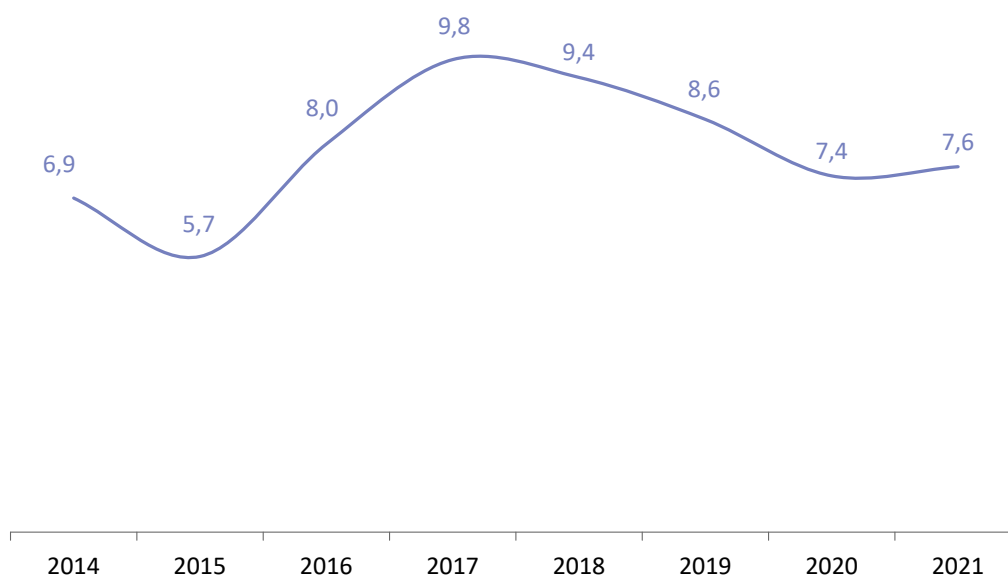
De **technische rekening leven** omvat alle levensverzekeringsverrichtingen in België (leven individueel en leven groep, hoofdovereenkomst en aanvullende verzekering), de directe zaken in het buitenland en de aangenomen herverzekering.

De verdiende premies voor de levensverzekeringsverrichtingen bedragen 16,4 miljard euro in 2021, tegenover 15,8 miljard euro in 2020. Het effect van de verhoging van de premietaks op individuele levensverzekeringen van 2013 is nog steeds merkbaar. Ondanks de verhoogde rentevoeten in 2021 stijgt het incasso voor de levensverzekeringsverrichtingen slechts licht ten opzichte van 2020.

Het bruto technisch-financieel saldo van de levensverzekering stijgt ten opzichte van 2020 en ligt met een bedrag van 1,478 miljard euro hoger in 2021 dan in de periode 2013-2015. Het netto technisch-financieel saldo bedraagt 1,460 miljard euro in 2021 (tegenover 992 miljoen euro in 2020); dat is 8,9 % van de verdiende premies (tegenover 6,3 % in 2020). De hogere saldi tijdens de periode 2016-2021, vergeleken met de periode 2013-2015, volgen voornamelijk uit het feit dat een aantal ondernemingen een vrijstelling van de Nationale Bank hebben gekregen voor het aanleggen van “knipperlichtvoorzieningen” tijdens de laatste zes jaren.

Voor **alle verzekeringsverrichtingen samen** noteert de markt in 2021 een technisch resultaat van 2,63 miljard euro, tegenover 2,45 miljard euro in 2020. De stijging van het technisch resultaat ten opzichte van 2020 wordt voornamelijk verklaard door de verbetering van het technisch resultaat van de verrichtingen in “leven”, ondanks een lichte daling van het technisch resultaat van de verrichtingen in “niet-leven”. Uitgedrukt in procent van de verdiende premies bedraagt de winst 7,6 % in 2021.

Totaal van de verrichtingen: netto technisch-financiële saldi
(in % van de verdiende premies)

4.1.2 Niet-technische rekening

De niet-technische rekening omvat alle andere posten van de resultatenrekening die niet rechtstreeks aan de verzekeringsverrichtingen toe te schrijven zijn.

Lopend resultaat: netto technisch-financiële saldi, vermeerderd met het saldo van de financiële opbrengsten van de niet-technische rekening en het saldo van de andere terugkerende opbrengsten en kosten die niet aan de verzekeringsactiviteit verbonden zijn.

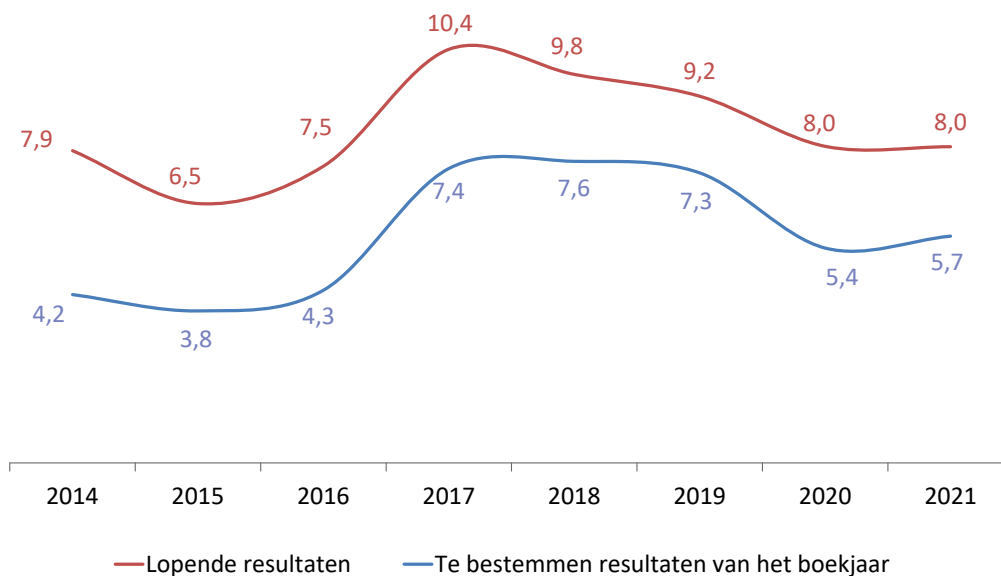
Te bestemmen resultaat van het boekjaar: lopend resultaat, vermeerderd met het saldo van de niet-recurrente opbrengsten en kosten (uitzonderlijke opbrengsten en kosten, nettobelastingen en netto-overdrachten van/naar de belastingvrije reserves).

Het lopend resultaat vóór belastingen is gestegen van 2,64 miljard euro in 2020 naar 2,77 miljard euro in 2021. Zowel in 2020 als in 2021 bedraagt het lopend resultaat 8,0 % van de verdiende premies.

Het te bestemmen resultaat van het boekjaar is gestegen van 1,81 miljard euro in 2020 naar 1,98 miljard euro in 2021. In 2021 bedraagt het te bestemmen resultaat 5,7 % van de verdiende premies (tegenover 5,4 % in 2020).

Het verschil tussen het lopend resultaat en het te bestemmen resultaat bedraagt 783 miljoen euro en valt dit jaar voornamelijk te verklaren door de 464 miljoen euro aan betaalde belastingen en de 322 miljoen aan uitzonderlijke lasten.

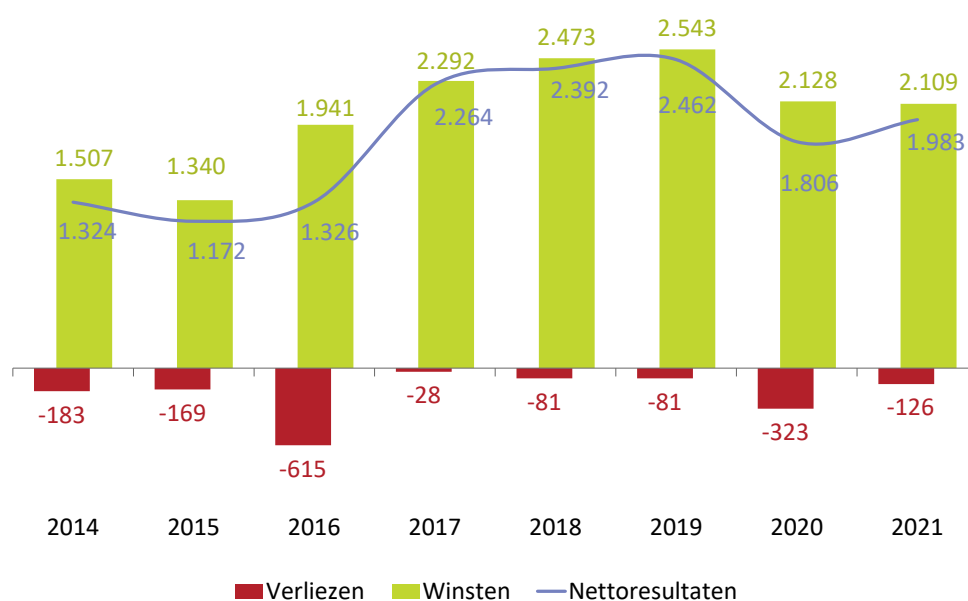
Lopende resultaten en te bestemmen resultaten van het boekjaar
(in % van de verdiende premies)

4.2 Spreiding van de boekhoudkundige resultaten

De boekhoudkundige resultaten van 2021 liggen iets hoger dan die van het voorgaande jaar. Het boekjaar 2021 werd afgesloten met een nettowinst van 1,98 miljard euro, tegenover een nettowinst van 1,81 miljard euro eind 2020. Het positieve resultaat van de sector in 2021 is het resultaat van een gecumuleerde winst van 2,11 miljard euro en een gecumuleerd verlies van 0,13 miljard euro.

Te bestemmen resultaten van het boekjaar
(in miljoen euro)

4.3 Eigen vermogen

Evolutie van het eigen vermogen

(in miljoen euro)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Boekwaarde								
31/12	18.481	18.349	18.054	17.349	17.822	20.072	20.304	20.260
Gemiddelde	17.944	18.399	18.195	17.695	17.586	18.947	20.188	20.282
Marktwaarde								
31/12	25.311	25.555	25.832	25.898	24.936	30.802	31.751	32.230
Gemiddelde	23.699	25.433	25.694	25.865	25.417	27.869	31.276	31.990
Marktwaarde (Basis: gemiddelde 2014 = 100)	100%	107%	108%	109%	107%	118%	132%	135%

Boekhoudkundig eigen vermogen: totaal van eigen kapitaal en fondsen voor toekomstige dotaties, verminderd met de immateriële vaste activa en het niet-gestorte deel van het kapitaal.

Eigen vermogen volgens marktwaarde: boekhoudkundig eigen vermogen vermeerderd met de niet-obligatiegebonden netto latente meerwaarden.

Het boekhoudkundig eigen vermogen blijft stabiel ten opzichte van het jaar voordien. Eind 2021 bedraagt dit 20,3 miljard euro, zoals ook eind 2020 het geval was.

Het eigen vermogen blijft tijdens de onderzochte periode een stuk hoger liggen dan in de periode vóór 2008. Deze "gunstige" ontwikkeling tijdens de afgelopen jaren op het vlak van de solvabiliteit van de ondernemingen was enkel mogelijk dankzij de massale injecties van bestaande of nieuwe aandeelhouders om de bijzonder negatieve gevolgen van de resultaten van 2008 te compenseren. Verder hebben de verzekeringsondernemingen de voorbije jaren een belangrijk deel van het te bestemmen saldo naar de balans overgebracht om te voldoen aan de toenemende reglementaire vereisten inzake solvabiliteitskapitaal.

Eind 2021 ligt het eigen vermogen volgens marktwaarde (dus als men alle niet-obligatiegebonden latente meerwaarden in het boekhoudkundig eigen vermogen opneemt) 59 % hoger dan het eigen vermogen volgens boekwaarde. Het gaat om een stijging ten opzichte van het jaar voordien, toen deze latente meerwaarden 56 % van het eigen vermogen volgens boekwaarde vertegenwoordigden. De verklaring hiervoor is de stijging van de niet-obligatiegebonden latente meerwaarden met 522 miljoen euro.

5 Solvabiliteit

Methodologie

Technische voorzieningen: reserves aangelegd door de onderneming ter nakoming van de verzekerings- of herverzekeringsverplichtingen die op haar rusten ten aanzien van de verzekeringnemers, de verzekerden of de begunstigen van verzekerings- of herverzekeringsovereenkomsten betreffende zowel de lopende als de vervallen overeenkomsten die nog niet volledig vereffend zijn. De waarde van technische voorzieningen is gelijk aan de som van een (1) beste schatting, (2) risicomarge en (3) replicating portfolios, ook genoemd “technische voorzieningen als geheel berekend”.

Beste schatting van technische voorzieningen stemt overeen met het kansgewogen gemiddelde van de toekomstige kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met de tijdswaarde van geld (verwachte contante waarde van de toekomstige kasstromen) en gebruik wordt gemaakt van de relevante risicovrije rentetermijnstructuur. De kasstroomprognose die bij de berekening van de beste schatting wordt gebruikt, houdt rekening met alle instroom en uitstroom van kasmiddelen die nodig zijn om te voldoen aan de verzekerings- of herverzekeringsverplichtingen gedurende de looptijd ervan. De beste schatting wordt bruto berekend, zonder aftrek van de schuldvorderingen die voortvloeien uit herverzekeringsovereenkomsten en effectiseringsvehikels.

Risicomarge: marge bovenop de beste schatting van technische voorzieningen, berekend als de verdisconteerde kapitaalkost om te voldoen aan verzekeringsverplichtingen. De risicomarge wordt zodanig berekend dat de waarde van de technische voorzieningen gelijk is aan het bedrag dat verzekerings- of herverzekeringsondernemingen zouden vragen voor de overname en de nakoming van de verzekerings- of herverzekeringsverplichtingen.

Technische voorzieningen als geheel berekend: ook genoemd “replicating portfolios”. Wanneer de toekomstige kasstromen in verband met verzekerings- of herverzekeringsverplichtingen op betrouwbare wijze kunnen worden gerepliceerd met behulp van financiële instrumenten met een waarneembare betrouwbare marktwaarde, wordt de waarde van technische voorzieningen in verband met die toekomstige kasstromen bepaald op basis van de marktwaarde van deze financiële instrumenten. In dit geval zijn geen afzonderlijke berekeningen van de beste schatting en de risicomarge vereist.

Beschikbaar eigen vermogen: de som van kernvermogen en aanvullend eigen vermogen.

Kernvermogen bestaat uit de volgende bestanddelen:

1° het positieve verschil van de activa ten opzichte van de opeisbare passiva, verminderd met het bedrag van de eigen aandelen die door de verzekerings- of herverzekeringsonderneming worden aangehouden.

2° achtergestelde verplichtingen.

Dit bedrag aan kernvermogen bestaat uit verschillende eigenvermogens-instrumenten, zoals gewoon aandelenkapitaal, uitgiftepremies, het beginkapitaal van onderlinge verzekeringsondernemingen, achtergestelde ledenrekeningen, surplusfondsen, preferente aandelen, een reconciliatiereserve en gestorte achtergestelde verplichtingen.

Aanvullend eigen vermogen bestaat uit bestanddelen die geen kernvermogen vormen en die onmiddellijk kunnen worden opgevraagd om verliezen te compenseren. Aanvullend vermogen bestaat uit niet-gestort aandelen- of waarborgkapitaal dat niet is opgevraagd, kredietbrieven, garanties, of andere juridisch bindende

verplichtingen. Bij onderlinge verzekeringsverenigingen met variabele bijdragen kan het aanvullend eigen vermogen ook de suppletiebijdragen omvatten die zij van hun leden kunnen eisen in de volgende twaalf maanden. Wanneer een bestanddeel van het aanvullend eigen vermogen gestort of opgevraagd is, wordt het behandeld als een actief en maakt het geen deel meer uit van het aanvullend eigen vermogen.

Surplusfondsen: geaccumuleerde winsten die nog niet beschikbaar zijn gesteld voor uitkering aan de verzekeringnemers en de begunstigden. In België kan dit overeenkomen met het fonds voor toekomstige toewijzingen.

Reconciliatiereserve geeft onder meer de waarderingsverschillen weer tussen de statutaire balans en de Solvency II-balans. De reconciliatiereserve zorgt ervoor dat het kernvermogen teruggebracht kan worden naar het verschil tussen activa en verplichtingen.

Tiers: het beschikbaar eigen vermogen wordt opgedeeld in verschillende 'tiers' die de kwaliteit aangeven van de componenten. De classificatie van eigen vermogensinstrumenten in tiers hangt af van verschillende kenmerken: capaciteit om verliezen te compenseren, rangorde tijdens liquidatie, looptijd, voorwaarden voor terugbetaling etc. Het kernvermogen wordt opgedeeld in Tier 1, Tier 2 en Tier 3, waarbij Tier 1 duidt op de hoogste kwaliteit en Tier 3 op de laagste kwaliteit.

Het Tier 1 kernvermogen wordt verder opgedeeld in Tier 1 'onbeperkt' en Tier 1 'beperkt' kernvermogen. Het Tier 1 'onbeperkt' kernvermogen omvat gewoon aandelenkapitaal, het beginkapitaal van onderlinge verzekeringsondernemingen, surplusfondsen en de reconciliatiereserve. Het Tier 1 'beperkt' kernvermogen omvat achtergestelde verplichtingen, preferente aandelen, achtergestelde ledenrekeningen en vermogensinstrumenten waarvoor een overgangsregeling van toepassing is.

Het aanvullend eigen vermogen wordt opgedeeld in Tier 2 en Tier 3.

In aanmerking komend eigen vermogen: het eigen vermogen dat overblijft na toepassing van de kwantitatieve grenzen op de verschillende tiers van het beschikbaar eigen vermogen. Deze kwantitatieve grenzen zijn een percentage van de solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) of de minimumkapitaalvereiste (MCR). Het in aanmerking komend eigen vermogen dat resulteert uit het toepassen van deze grenzen kan vervolgens worden gebruikt in de berekening van solvabiliteitsratio's (SCR- en MCR-ratio).

Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR): het minimale eigen vermogen dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen moeten aanhouden om te garanderen dat in ten hoogste in één op 200 jaar het kernvermogen onder nul kan zakken. Het solvabiliteitskapitaalvereiste wordt zo gekalibreerd dat rekening wordt gehouden met alle kwantificeerbare risico's waaraan een verzekerings- of herverzekeringsonderneming blootstaat (bv. risico's niet-leven, leven, ziekte, marktrisico's, kredietrisico's en operationele risico's).

Minimumkapitaalvereiste (MCR): het minimale eigen vermogen dat verzekerings- en herverzekeringsondernemingen moeten aanhouden om te garanderen dat in ten hoogste 15 op de 100 jaar het kernvermogen onder nul kan zakken. De MCR moet minimum 25 % en maximum 45 % van de SCR bedragen. De MCR heeft een absolute ondergrens van 2,5 miljoen euro voor niet-levensverzekeringsondernemingen, 3,7 miljoen euro voor levensverzekeringsondernemingen, 3,6 miljoen euro voor herverzekeringsondernemingen en 6,2 miljoen euro voor ondernemingen die gelijktijdig niet-levens- en levensverzekeringsactiviteiten uitoefenden.

Standaardformule: de formule waarmee de SCR wordt berekend volgens een gestandaardiseerde methode waarvan de kalibraties zijn vastgelegd in de Solvency II-verordening.

Intern model: een aanpak waarbij alle risicomodules van de SCR worden berekend met een specifieke kalibratie die gepast is voor de onderneming in plaats van de standaardformule. Voor het gebruik van een intern model is de voorafgaande goedkeuring van de toezichthouder vereist.

Gedeeltelijk intern model: een aanpak waarbij sommige risicomodules van de SCR niet worden berekend met de standaardformule maar met een specifieke kalibratie die gepast is voor de onderneming. Gedeeltelijk interne modellen mogen worden gebruikt voor één of meerdere portefeuilles of voor alle activiteiten van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming. Voor het gebruik van een gedeeltelijk intern model is de voorafgaande goedkeuring van de toezichthouder vereist.

Ondernemingsspecifieke parameters: verzekerings- of herverzekerings-ondernemingen mogen bij de berekening van bepaalde risicomodules binnen de standaardformule de parameters vervangen door parameters die specifiek zijn voor de betrokken onderneming. Deze mogelijkheid bestaat enkel voor de modules verzekeringstechnisch risico leven, niet-leven en ziektekosten. Ondernemingsspecifieke parameters worden gekalibreerd op basis van interne en relevante gegevens voor de onderneming met gebruikmaking van standaardmethodes. Voor het gebruik van ondernemingsspecifieke parameters is de voorafgaande goedkeuring van de toezichthouder vereist.

Volatility adjustment (volatiliteitsaanpassing): een aanpassing aan de risicovrije rentecurve waarmee de technische voorzieningen worden berekend. De volatiliteitsaanpassing die op de relevante risicovrije rentetermijnstructuur wordt toegepast, wordt door EIOPA berekend en komt overeen met 65 % van de voor risico's gecorrigeerde spread voor die munteenheid. De voor risico's gecorrigeerde spread wordt berekend als de spread op de activa van een Europese referentieportefeuille met exclusie van de fundamentele risico's voor deze activa.

Matching adjustment (matchingopslag): een aanpassing aan de risicovrije rentecurve waarmee de technische voorzieningen worden berekend. In tegenstelling tot de volatility adjustment is de matching adjustment gebaseerd op de eigen activaportefeuille van de verzekerings- of herverzekeringsonderneming (geen Europese referentieportefeuille) en houdt de matching adjustment rekening met de volledige spread met exclusie van de fundamentele risico's waaraan de onderneming wordt blootgesteld (geen beperking tot 65 %).

Afgezonderde fondsen (ring-fenced funds): regelingen waarbij een geheel van activa en passiva volledig afzonderlijk wordt beheerd als ging het om een afzonderlijke verzekeringsonderneming.

Overgangsmaatregel op de rentecurve: overgangsmaatregel waarbij de rentecurve, die wordt gebruikt om de technische voorzieningen te berekenen, deels gebaseerd is op de verdisconteringscurve die onder Solvency I wordt gebruikt en deels op de risicovrije rentecurve onder Solvency II.

Deze overgangsmaatregel is onderworpen aan een goedkeuring door de NBB en is enkel geldig voor verzekerings- of herverzekeringsverplichtingen die voortvloeien uit overeenkomsten die vóór 1 januari 2016 zijn gesloten.

De overgangsmaatregel op de rentecurve neemt aan het eind van elk jaar lineair af van 100 % van de Solvency I-curve in het jaar dat aanvangt op 1 januari 2016 tot 0 % op 1 januari 2032.

Overgangsmaatregel op de technische voorzieningen: overgangsmaatregel waarbij het bedrag aan technische voorzieningen deels gebaseerd is op Solvency I-regelgeving en deels op de Solvency II regelgeving.

Deze overgangsmaatregel is onderworpen aan een goedkeuring door de NBB en is enkel geldig voor technische voorzieningen met betrekking tot de op 1 januari 2016 bestaande verzekerings- of herverzekeringsverplichtingen.

De overgangsmaatregel op de technische voorzieningen neemt aan het eind van elk jaar lineair af van 100 % van de Solvency I technische voorzieningen in het jaar dat aanvangt op 1 januari 2016 tot 0 % op 1 januari 2032.

Criteria van EIOPA voor de indeling van verzekeringsondernemingen niet-leven volgens hun grootte (in euro):

Groot	> 1 miljard bruto premies
Middelgroot	0,1 miljard - 1 miljard bruto premies
Klein	< 0,1 miljard bruto premies

Criteria van EIOPA voor de indeling van verzekeringsondernemingen leven en gemengde verzekeringsondernemingen volgens hun grootte (in euro):

Groot	> 10 miljard bruto technische voorzieningen
Middelgroot	1 miljard - 10 miljard bruto technische voorzieningen
Klein	< 1 miljard bruto technische voorzieningen

In het vervolg van dit hoofdstuk hebben de cijfers telkens betrekking op 2021, tenzij anders vermeld.

5.1 Beschrijvende statistieken

Er zijn 54 ondernemingen naar Belgisch recht opgenomen in de onderstaande statistieken. Enkele ondernemingen naar Belgisch recht, die onder het toepassingsgebied van Solvency II vallen, hebben geen gegevens aan Assuralia gerapporteerd.

Een verzekeringsonderneming kan zijn solvabiliteitskapitaalvereiste (solvency capital requirement of SCR) berekenen met de standaardformule of een (gedeeltelijk) intern model. Eind 2021 berekenen 3 ondernemingen de SCR met een volledig intern model en 3 ondernemingen met een gedeeltelijk intern model. Het gros van de ondernemingen (89 %) berekent de SCR aan de hand van de standaardformule. 6 ondernemingen die de standaardformule gebruiken, passen ook ondernemingsspecifieke parameters toe. Deze parameters worden gebruikt voor de berekening van technische risico's.

63 % van de ondernemingen maakt gebruik van de volatility adjustment voor de berekening van de technische voorzieningen. De volatility adjustment is een aanpassing aan de risicovrije rentecurve waarmee de verplichtingen worden verdisconteerd. Deze aanpassing is gebaseerd op de spreadbewegingen op de activa van een gemiddelde Europese referentieportefeuille. Geen enkele verzekeringsonderneming heeft een afgezonderd fonds (ring-fenced fund) of een verzekeringsportefeuille waarvoor de matching adjustment wordt gebruikt. In tegenstelling tot de volatility adjustment zijn de voorwaarden voor het gebruik van de matching adjustment zo zwaar dat geen enkele onderneming deze maatregel toepast (o.a. de berekening van een aparte SCR en een volledige afzondering van de activa waardoor diversificatie-effecten verloren gaan).

Verzekeringsondernemingen kunnen ook gebruik maken van overgangsmaatregelen waarbij de risicovrije rentecurve of het bedrag aan technische voorzieningen deels gebaseerd is op Solvency I-regelgeving. Er is slechts één verzekeringsonderneming die gebruik maakt van een dergelijke overgangsmaatregel.

Algemene basisinformatie over de ondernemingen

	Aantal ondernemingen	Percentage	Klein	Middel-groot	Groot
Berekeningsmethode van de SCR					
Standaardformule	48	89%	28	13	7
Gedeeltelijk intern model	3	6%	1	1	1
Volledig intern model	3	6%	1	0	2
Gebruik van ondernemingsspecifieke parameters	6	11%	3	2	1
Volatility adjustment (Volatiliteitsaanpassing)	34	63%	15	9	10
Overgangsmaatregel voor de technische voorzieningen	1	2%	0	0	1
Totaal	54		30	14	10

5.2 Solvency II balans

De Solvency II-balans is een economische balans waarbij de activa worden gewaardeerd aan hun marktwaarde en de passiva worden berekend volgens een marktconsistente benadering (Solvency II-regels). De activazijde van de Solvency II-balans bestaat grotendeels uit beleggingen met een vast rendement: 37,0 % overheidsobligaties, 15,8 % bedrijfsobligaties en -leningen en 11,6 % andere leningen en hypotheekleningen. Aandelen en vastgoed bedragen respectievelijk 3,4 % en 2,8 % van de activa. De overige activa bestaan uit deelnemingen in verbonden ondernemingen (2,3 %), cash (1,2 %), het deel van herverzekeraars in de technische voorzieningen (3,5 %), beleggingsfondsen (5,8 %), uitgestelde belastingvorderingen (0,2 %) en andere activa (2,0 %). De activa voor overeenkomsten gekoppeld aan indexen of beleggingen (tak 23-contracten) bedragen 14,5 %.

De passivazijde van de Solvency II-balans bestaat voornamelijk uit technische voorzieningen leven (55,7 %), schade (5,4 %), ziekteverzekering (4,6 %) en tak 23-contracten (14,1 %). Overige verplichtingen betreffen uitgestelde belastingverplichtingen (0,4 %), financiële verplichtingen (3,8 %), achtergestelde verplichtingen (1,2 %), deposito's van herverzekeraars (2,4 %) en andere passiva (3,0 %). Het kernvermogen (basic own funds) bedraagt 10,1 % van het balanstotaal. Er zijn aanpassingen aan de waardering van activa en passiva (-0,5 %) nodig opdat het verschil tussen activa en verplichtingen gelijk is aan het kernvermogen. Deze aanpassingen aan activa en passiva zijn voornamelijk te verwachten dividenden, uitkeringen en kosten verminderd met achtergestelde verplichtingen in het kernvermogen.

Solvency II balans (in miljoen euro) ¹	2019	2020	2021
Activa : Totaal	344.139	349.256	353.605
Bedrijfsobligaties en -leningen	60.025	59.175	55.815
Overheidsobligaties	140.165	140.582	130.781
Aandelen	10.707	10.555	12.117
Deelnemingen in verbonden ondernemingen	7.065	6.547	7.995
Leningen en hypotheke	36.441	40.320	40.898
Vastgoed en materiële vaste activa	9.253	9.622	9.978
Cash	5.924	5.427	4.312
Herverzekeringen	6.810	8.405	12.403
Beleggingsfondsen	14.678	15.389	20.477
Uitgestelde belastingvorderingen	591	606	604
Andere	7.994	7.560	6.976
Activa voor overeenkomsten gekoppeld aan indexen of beleggingen	44.486	45.067	51.249
Verplichtingen : Totaal	312.772	318.588	319.810
Technische voorzieningen leven	202.730	204.416	196.802
Technische voorzieningen schade	17.889	18.694	19.151
Technische voorzieningen gezondheid (analoog aan levensverzekering)	12.096	12.728	12.992
Technische voorzieningen gezondheid (analoog aan schadeverzekering)	3.099	3.225	3.192
Uitgestelde belastingverplichtingen	1.420	1.119	1.340
Financiële verplichtingen	12.722	14.093	13.510
Andere achtergestelde verplichtingen	4.306	4.233	4.121
Deposito's van herverzekeraars	4.584	4.592	8.337
Andere	10.467	11.391	10.504
Technische voorzieningen - aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	43.460	44.096	49.862
Aanpassingen aan activa en passiva	-2.741	-2.479	-1.935
Kernvermogen	34.108	33.146	35.730
Gewoon aandelenkapitaal en verbonden uitgiftepremies	7.360	7.122	7.469
Preferente aandelen en verbonden uitgiftepremies	0	0	0
Kernvermogen van onderlinge maatschappijen	326	327	340
Surplusfondsen	1.580	1.732	1.752
Reconciliatiereserve	20.023	19.211	21.534
Achtergestelde verplichtingen	4.243	4.170	4.058
Netto uitgestelde belastingvorderingen	576	583	578
Andere vermogensbestanddelen (incl. overgangsregelingen)	0	0	0
Aftrekken	1	0	0
Aanvullend eigen vermogen	492	497	506

¹ De steekproef van deze tabel is niet constant over de jaren heen.

5.3 Overzicht van de kapitaalvereisten

De solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) stijgt in 2021 naar 18,6 miljard euro. De SCR stijgt 7,8 % ten opzichte van 2020 en stijgt 4,1 % ten opzichte van 2019. Het in aanmerking komend eigen vermogen stijgt naar 36,1 miljard euro. Ten opzichte van 2020 stijgt het in aanmerking komend eigen vermogen met 7,9 % en ten opzichte van 2019 stijgt het met 5,1 %. De SCR en het in aanmerking komend eigen vermogen nemen met eenzelfde tred toe, waardoor de SCR-ratio in 2021 op hetzelfde niveau blijft als in 2020, namelijk 194 %. De SCR-ratio ligt in 2021 2 procentpunten hoger dan in 2019, toen de gemiddelde SCR-ratio nog 192 % bedroeg.

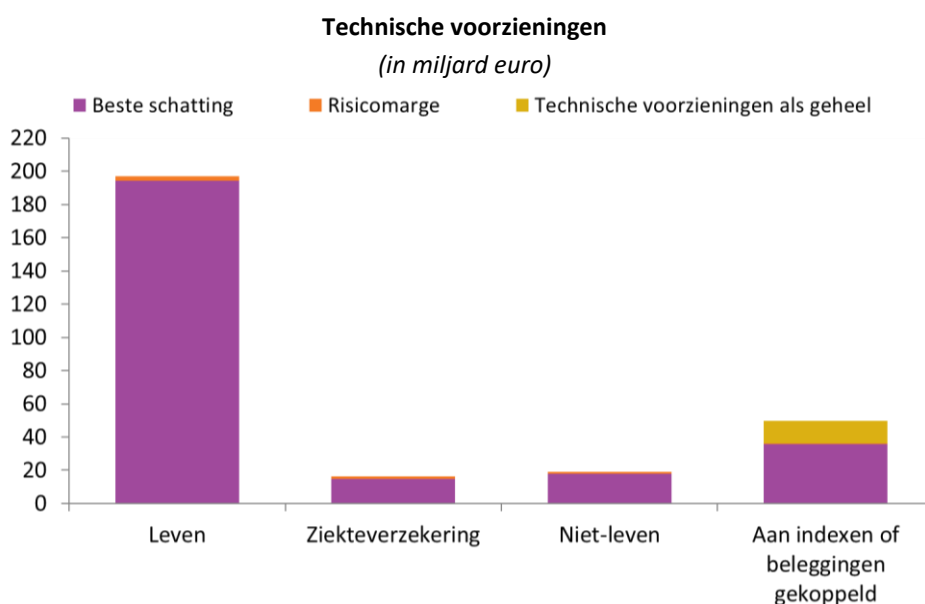
De MCR-ratio, die het in aanmerking komend eigen vermogen afzet ten opzichte van het absoluut minimum aan vereist kapitaal, bedraagt eind 2021 416 %. De Belgische verzekeringssector heeft dus een zeer comfortabele marge bovenop het vereist kapitaal van Solvency II.

(in miljoen euro) ²	SCR			MCR		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Vereist kapitaal	17.847	17.246	18.586	7.455	7.280	7.795
In aanmerking komend eigen vermogen	34.350	33.451	36.096	30.637	29.695	32.458
Surplus	16.503	16.205	17.510	23.182	22.416	24.663
Solvabiliteitsratio	192%	194%	194%	411%	408%	416%

² De steekproef van deze tabel is niet constant over de jaren heen.

5.4 Technische voorzieningen

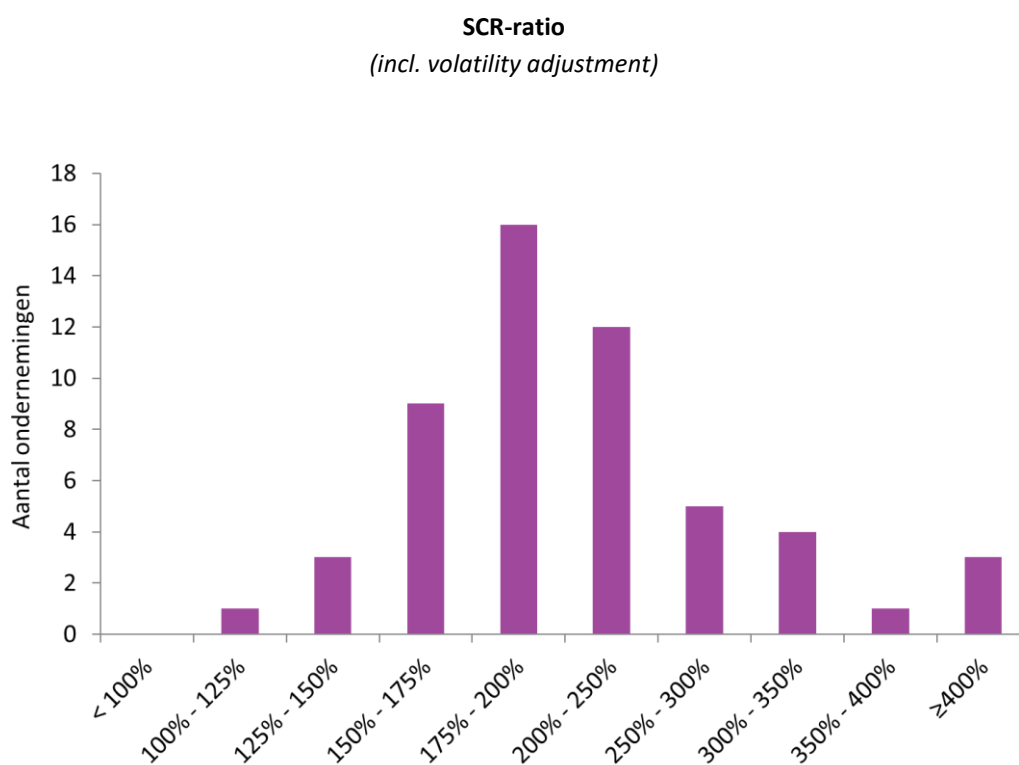
Onder Solvency II worden de technische voorzieningen opgesplitst in een beste schatting en een risicomarge. Daarnaast zijn er ook technische voorzieningen die als een geheel worden berekend (replicating portfolios). De technische voorzieningen leven (excl. tak 23-contracten) bedragen 196,8 miljard euro en zijn opgebouwd uit een beste schatting (194,3 miljard euro) en een risicomarge (2,5 miljard euro). De technische voorzieningen ziekteverzekering (16,2 miljard euro, waarvan 14,7 miljard euro beste schatting) en niet-leven (19,2 miljard euro, waarvan 18,0 miljard euro beste schatting) zijn beduidend minder omvangrijk dan de technische voorzieningen leven. De technische voorzieningen voor tak 23-contracten (aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen) bedragen 49,9 miljard euro en bevatten een risicomarge van 0,4 miljard euro.

5.5 SCR ratio

5.5.1 Verdeling van de solvabiliteitsratio's

De solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) vertegenwoordigt het eigen vermogen dat ondernemingen moeten aanhouden om te garanderen dat in ten hoogste één op 200 jaar het kernvermogen onder nul kan zakken. Eind 2021 voldoen alle verzekeringsondernemingen aan de solvabiliteitskapitaalvereiste. De gemiddelde SCR-ratio voor de Belgische verzekeringssector bedraagt 194 %. 29 ondernemingen hebben een SCR-ratio in het interval 100 % - 200 %. Maar liefst 25 ondernemingen hebben een SCR-ratio groter dan 200 %.

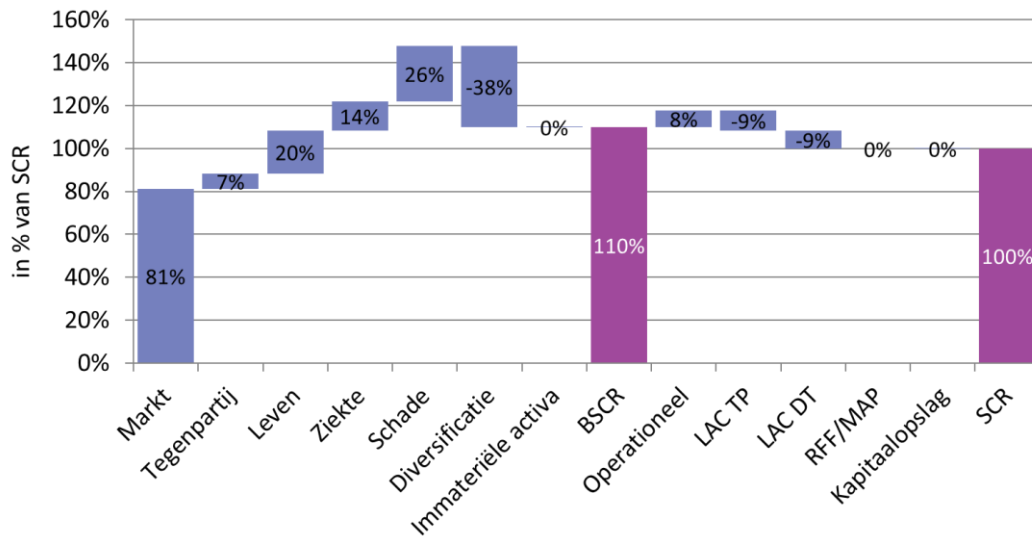
5.5.2 Gemiddelde SCR-ratio's volgens grootte van de onderneming

Middelgrote verzekeringsondernemingen hebben gemiddeld genomen een hogere SCR-ratio (223 %) dan kleine (194 %) of grote (188 %) verzekeringsondernemingen.

5.5.3 Samenstelling van de SCR berekend volgens de standaardformule

De grafiek geeft het relatieve belang weer van de verschillende risicomodules en aanpassingen bij de berekening van de SCR. De module marktrisico neemt met 81 % het belangrijkste aandeel in bij de berekening van de SCR. De bijdrage aan de kapitaalvereiste door verzekeringstechnische risico's bedraagt 20 % voor levensverzekeringen, 14 % voor ziekteverzekeringen en 26 % voor schadeverzekeringen. De diversificatie-effecten tussen de risicomodules bedragen 38 % en verlagen de kernsolvabiliteitskapitaalvereiste (basic solvency capital requirement of BSCR) in aanzienlijke mate. Bovenop de BSCR bedraagt de kapitaalvereiste voor de module operationeel risico 8 %. Het verliescompensatievermogen van technische voorzieningen (loss-absorbing capacity of technical provisions of LAC TP) is met 9 % relatief beperkt. Het verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen (loss-absorbing capacity of deferred taxes of LAC DT) bedraagt eveneens 9 %.

Samenstelling van de SCR

LAC TP = verliescompensatievermogen van technische voorzieningen

LAC DT = verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen

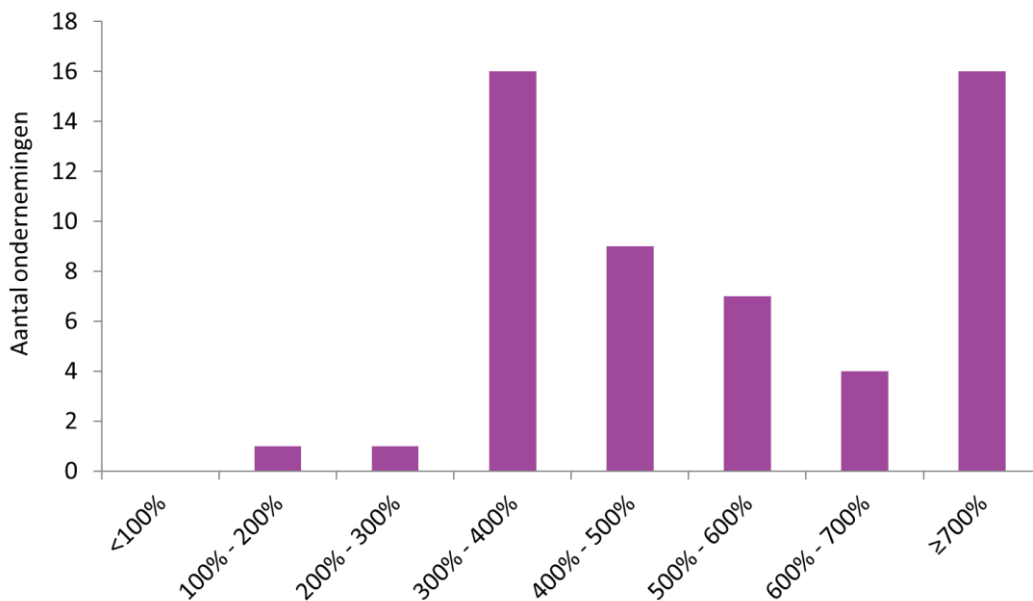
RFF/MAP = ring-fenced funds & matching adjustment portfolios

5.6 Verdeling van de MCR ratio's

De minimumkapitaalvereiste vertegenwoordigt het minimale eigen vermogen dat verzekeringsondernemingen moeten aanhouden. De gemiddelde MCR-ratio voor de Belgische verzekeringssector bedraagt 416 %. Eén onderneming heeft een MCR-ratio kleiner dan 200 %. De MCR-ratio varieert sterk van onderneming tot onderneming. 17 van de 54 ondernemingen hebben een MCR-ratio tussen 200 % en 400 %. 36 ondernemingen hebben een MCR-ratio groter dan 400 %.

MCR-ratio

(incl. volatility adjustment)

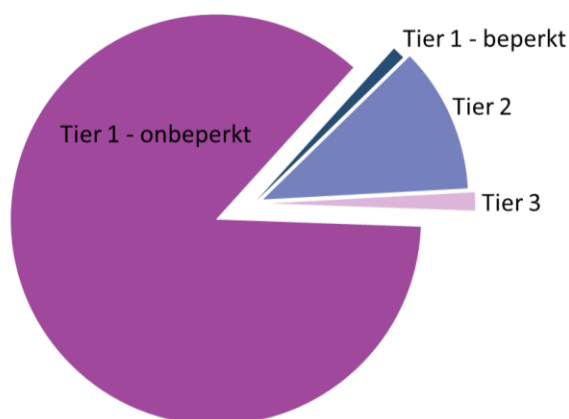
5.7 In aanmerking komend eigen vermogen

Het in aanmerking komend eigen vermogen om de SCR af te dekken bestaat voor 86 % uit onbeperkt Tier 1 eigen vermogen. Het onbeperkt Tier 1 eigen vermogen omvat gewoon aandelenkapitaal en uitgiftepremies, beginkapitaal of ledenbijdragen van onderlinge maatschappijen, surplusfondsen en de reconciliatiereserve. Het beperkt Tier 1 eigen vermogen maakt slechts voor 1 % deel uit van het in aanmerking komend eigen vermogen en bestaat voornamelijk uit eeuwigdurende achtergestelde schulden.

Het Tier 2 eigen vermogen maakt voor 11 % deel uit van het in aanmerking komend eigen vermogen en bestaat voornamelijk uit achtergestelde schulden met een oorspronkelijke looptijd van minstens tien jaar. Het Tier 2 eigen vermogen omvat ook het aanvullend eigen vermogen, dat voornamelijk bestaat uit suppletiebijdragen die onderlinge maatschappijen met variabele premies binnen het komende jaar van hun leden kunnen eisen.

Het in aanmerking komend eigen vermogen bestaat slechts voor 1 % uit Tier 3 eigen vermogen. Het Tier 3 eigen vermogen bestaat uit netto uitgestelde belastingvorderingen.

In aanmerking komend eigen vermogen om de SCR af te dekken

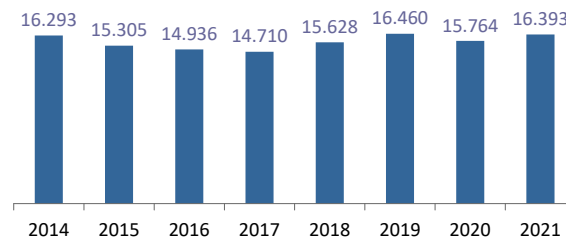

6 Evolutie van de voornaamste resultaten

6.1 Levensverzekeringen

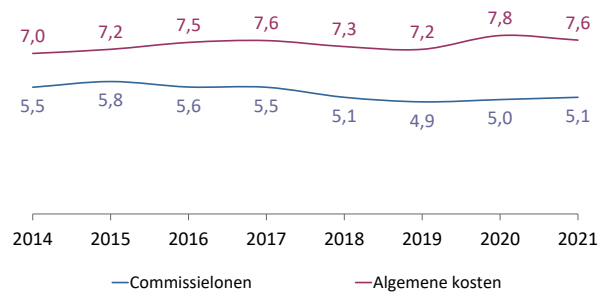
Verdiende premies

(in miljoen euro)

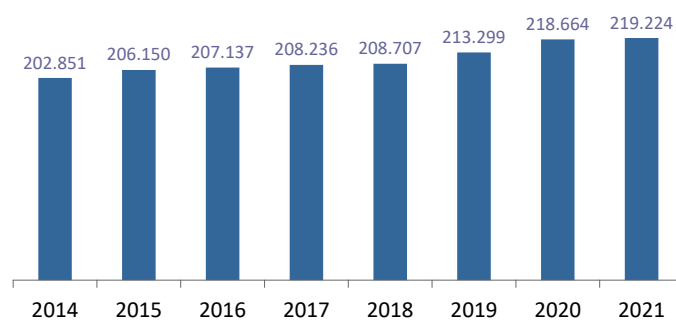
Commissielonen en algemene kosten

(in % van de verdiende premies)

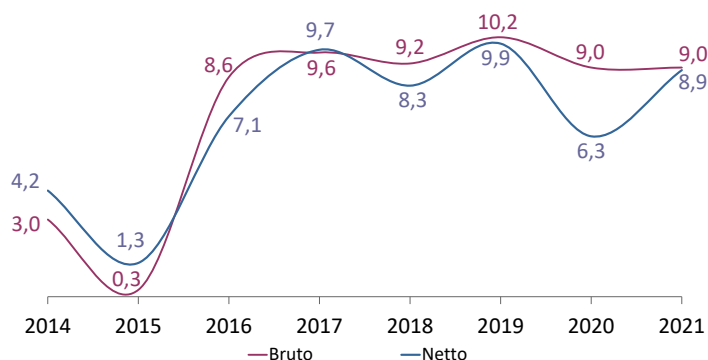
Gemiddelde technische voorzieningen

(in miljoen euro)

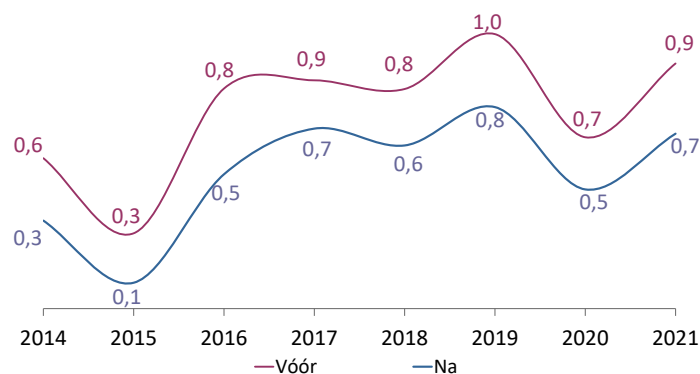
Technisch-financiële saldi na WD

(in % van de verdiende premies)

Netto technisch-financiële saldi vóór en na WD

(in % van de gemiddelde technische voorzieningen)

WD: winstdeelname

Van 2014 tot 2017 daalden de verdiende premies voor de levensverzekeringsverrichtingen jaarlijks. Ze evolueerden van 16,3 miljard euro in 2014 naar 14,7 miljard euro in 2017, wat neerkomt op een daling van 9,7 % op 3 jaar tijd. In 2018 en 2019 werd deze dalende trend doorbroken en bedroegen de verdiende premies respectievelijk 15,6 miljard euro en 16,5 miljard euro, wat neerkomt op een stijging van 11,9 % op 2 jaar. In 2020 daalden de verdiende premies met 4,2 % ten opzichte van 2019 en kwamen ze uit op 15,8 miljard euro. In 2021 stijgen de verdiende premies voor de levensverzekeringsverrichtingen met 4,0 % ten opzichte van 2020 en bedragen ze 16,4 miljard euro.

De evolutie van de verdiende premies in 2021 is verdeeld over drie segmenten: de directe verzekeringsverrichtingen in België (+522 miljoen euro), de directe verzekeringsverrichtingen in het buitenland (+109 miljoen euro) en de verrichtingen in de aangenomen herverzekering (-2 miljoen euro).

Van 2014 tot 2020 daalden de commissielonen jaarlijks, behalve in het jaar 2019. Ze zijn meer bepaald gedaald van 903 miljoen euro in 2014 naar 791 miljoen euro in 2020 (-12,5 % op 6 jaar). In 2021 stijgen de commissielonen met 4,8 % en bedragen ze 828 miljoen euro. Door de daling van de premie-inkomsten van 2014 tot 2017 schommelden de relatieve commissielonen licht tijdens deze periode, rond 5,6 %. In 2018 daalden de relatieve commissielonen naar 5,1 % door het gecombineerde effect van de daling van de commissielonen en de stijging van de premie-inkomsten. In 2019 leidde de stijging van de verdiende premies – ondanks de stijging van de commissielonen – tot een daling van de relatieve commissielonen naar 4,9 %. In 2020 daalden de commissielonen, maar leidde de daling van de premie-inkomsten tot een stijging van de relatieve

commissielonen naar 5,0 %. Door het gecombineerde effect van de gestegen commissielonen en de gestegen premie-inkomsten kennen de relatieve commissielonen in 2021 een lichte stijging (+0,1 procentpunten), naar 5,1 %.

In de periode 2014-2021 zijn de algemene kosten van 1.144 naar 1.247 miljoen euro gestegen. In 2021 bedragen de algemene kosten 7,6 % van de verdiende premies, wat vergelijkbaar is met het niveau van 2017.

Terwijl de verdiende premies in 2021 naar 16,4 miljard euro stijgen, dalen de uitkeringen van 18,2 miljard euro in 2020 naar 17,5 miljard euro in 2021; de technische voorzieningen stijgen van 215,1 miljard euro aan het begin van het boekjaar naar 223,4 miljard euro aan het einde van het boekjaar.

In 2014 bedroeg de stijging van de gemiddelde technische voorzieningen nog 2,5 %, maar deze zwakte jaar na jaar af en evolueerde van 1,6 % in 2015 naar 0,2 % in 2018. Vanaf 2019 was er opnieuw een sterkere stijging. In 2019 en 2020 stegen de gemiddelde technische voorzieningen respectievelijk met 2,2 % en 2,5 %. In 2021 stijgen de gemiddelde technische voorzieningen licht, met 0,3 %, om uit te komen op 219,2 miljard euro.

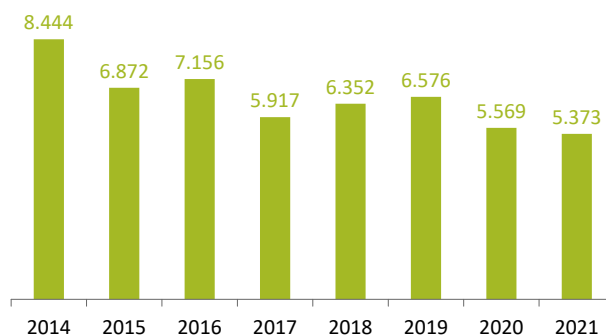
Het bruto technisch-financieel saldo uitgedrukt in procent van de verdiende premies blijft met 9,0 % stabiel in 2021 ten opzichte van 2020. In 2021 wordt er 49 miljoen euro toegekend aan de fondsen voor toekomstige dotaties, terwijl dit in 2020 een bedrag van 180 miljoen euro was. Tijdens het coronajaar had de NBB de verzekeringsondernemingen aanbevolen om de uitkering van de winstdeling uit te stellen. Het netto technisch-financieel saldo uitgedrukt in procent van de verdiende premies bedraagt 8,9 % in 2021, tegenover 6,3 % in 2020.

Het netto technisch-financieel saldo na WD, uitgedrukt in procent van de gemiddelde technische voorzieningen, stijgt van 0,5 % in 2020 naar 0,7 % in 2021, een niveau dat vergelijkbaar is met dat van 2017.

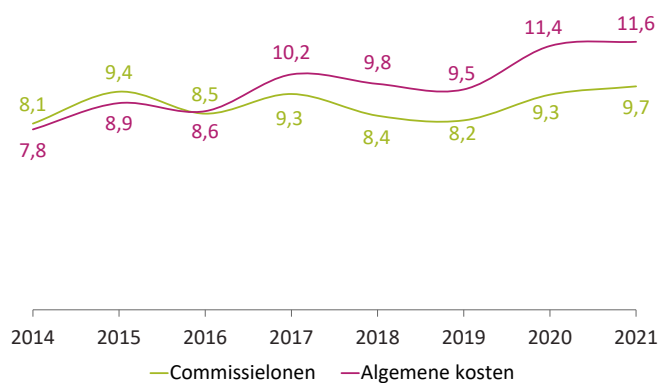
In 2021 bedragen de dotaties aan de winstdeelnemingen 0,27 % van de voorzieningen. Dat is een stijging tegenover 2020 en 2018, toen deze dotaties respectievelijk 0,20 % en 0,21 % bedroegen, maar een daling ten opzichte van 2019, toen hiervoor 0,28 % werd genoteerd.

6.1.1 Leven individuele verzekering met gewaarborgde rentevoet (tak 21)

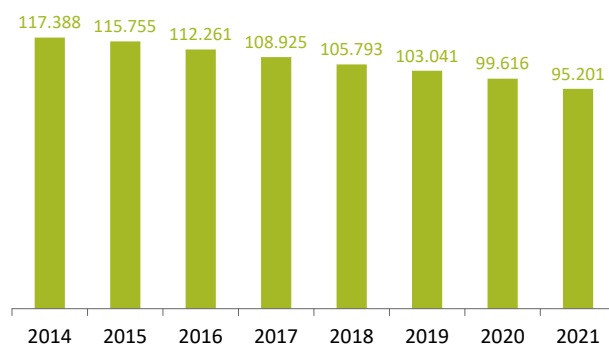
Premies
(in miljoen euro)

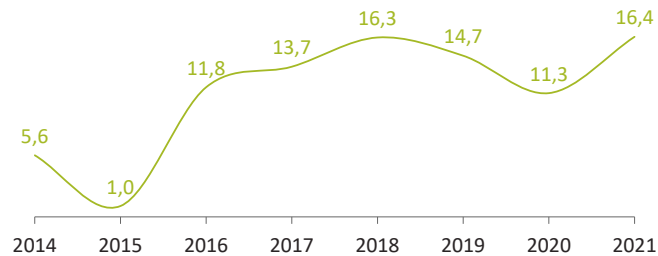
Commissielonen en algemene kosten
(in % van de verdiende premies)

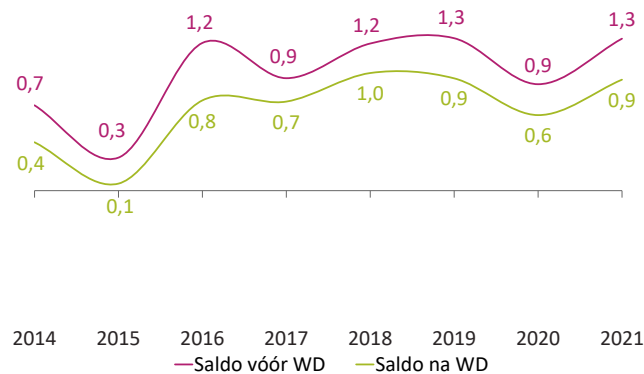
Gemiddelde technische voorzieningen
(in miljoen euro)

Bruto technisch-financiële saldi na WD
(in % van de verdiende premies)

Bruto technisch-financiële saldi voor en na WD
(in % van de gemiddelde technische voorzieningen)

WD: winstdeelname

Tussen 2014 en 2021 vertoont het premievolume van de individuele levensverzekeringen met gewaarborgde rente een dalende trend met enkele sporadische opwaartse schommelingen. Door de aanhoudende lage rente van de recente jaren slagen de verzekeraars er niet in om de tak 21-verzekeringen op te krikken. Daardoor loopt het premie-incasso in 2020 en 2021 terug tot respectievelijk 5,6 miljard euro en 5,4 miljard euro en ligt deze daarmee op het laagste niveau sinds jaren.

Tijdens jaren van incassodalingen laten de verzekeringsondernemingen toenemende ratio's optekenen voor de algemene kosten. Zo stijgen de relatieve algemene kosten van 9,5 % in 2019 naar 11,4 % in 2020 en 11,6 % in 2021. Het verband tussen commissie en premie is echter minder recht evenredig. De commissielonen worden immers niet alleen toegekend op basis van de nieuwe productie maar ook op basis van de portefeuille (de voorzieningen). Het totaal bedrag aan commissielonen, op nieuwe productie en voorzieningen, is weliswaar gedaald van 679,6 miljoen euro in 2014 tot 519,1 miljoen euro in 2021. In sommige jaren is de terugval van het premievolume echter veel sterker dan de daling van de commissielonen. Dit verklaart de schommelingen van de 'commissielonen, uitgedrukt in procent van de verdiende premies': zo stijgen de relatieve commissielonen van 8,2 % in 2019 naar 9,3 % in 2020 en 9,7 % in 2021.

Samen komen de kosten en commissielonen in 2021 uit op 21,3 % van de premies, tegenover 20,7 % in 2020. Deze ratio's liggen beduidend hoger dan in 2014 (15,9 %), wanneer het premievolume aanzienlijk hoger was.

De terugval van de nieuwe productie en de toename van de uitkeringen leiden ertoe dat de technische voorzieningen sinds 2014 afnemen. In 2021 vallen de gemiddelde technische voorzieningen terug tot 95,2 miljard euro tegenover 99,6 miljard euro in 2020.

In 2021 bedragen de schadelast en andere technische lasten 114,8 % van de verdiende premies tegenover 120,2 % in 2020. Aangezien de stijging van de kostenratio's (+ 0,5 procentpunten) kleiner is dan de daling van de relatieve schadelast (+5,4 procentpunten), stijgt het technisch resultaat in functie van de verdiende premies van -38,8 % in 2020 naar -34,1% in 2021.

De beleggingsopbrengsten in functie van de verdiende premies nemen met 0,5 procentpunten toe van 50,1 % in 2020 naar 50,6 % in 2021.

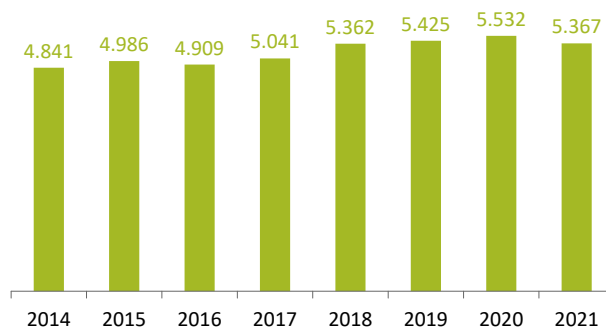
Door de combinatie van bovenstaande bewegingen verbetert het relatieve bruto technisch-financieel saldo na winstdeelname met 5,1 procentpunten tot 16,4 % in 2021, tegenover 11,3 % in 2020.

De winstdeelname uitgedrukt in procent van de gemiddelde technische voorzieningen, stijgt van 0,26 % in 2020 naar 0,34 % in 2021. In de geobserveerde periode werd in 2017 het laagste winstdeelnamepercentage (0,20 %) genoteerd, terwijl het hoogste niveau, bijna 0,5 %, in 2016 werd bereikt.

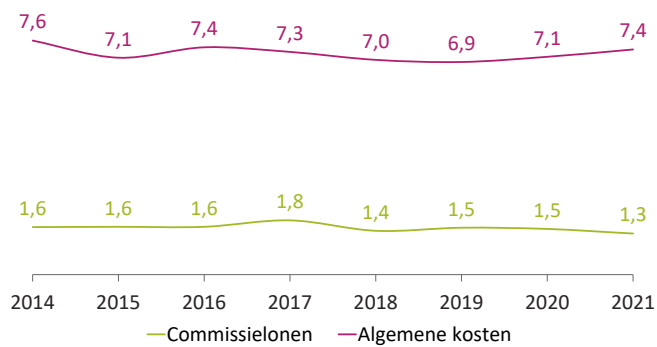
Uitgedrukt in percentage van de voorzieningen neemt het bruto technisch-financieel saldo vóór winstdeelname toe van 0,9 % in 2020 tot 1,3 % in 2021. Het bruto technisch-financieel saldo na winstdeelname noteert in 2021 een stijging van dezelfde grootteorde. Het neemt toe tot 0,9 % van de gemiddelde technische voorzieningen.

6.1.2 Leven groepsverzekering met gewaarborgd rendement (tak 21)

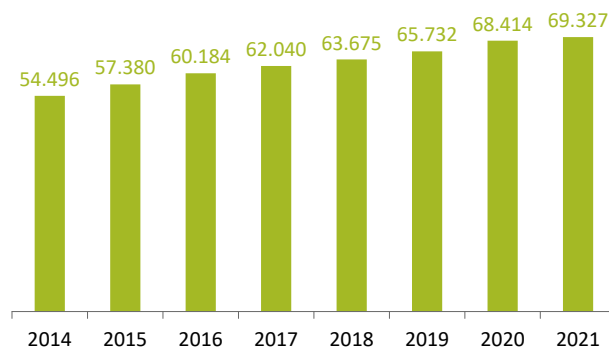
Premies
(in miljoen euro)

Commissielonen en algemene kosten
(in % van de verdiende premies)

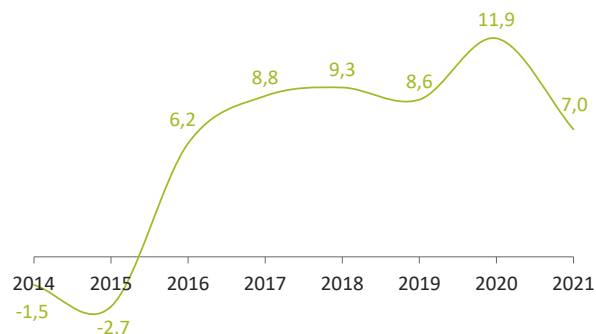

Gemiddelde technische voorzieningen
(in miljoen euro)

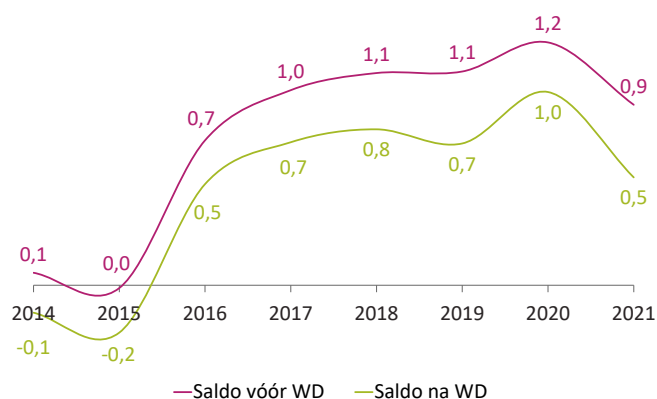
Bruto technisch-financiële saldi na WD

(in % van de verdiende premies)

Bruto technisch-financiële saldi voor en na WD

(in % van de gemiddelde technische voorzieningen)

WD: winstdeelname

In tegenstelling tot de individuele levensverzekeringsverrichtingen kennen de premie-inkomens van de groepsverzekering met gewaarborgde rentevoet een minder volatiel verloop. Tussen 2016 en 2020 is het premievolume van de groepsverzekering geleidelijk gestegen. In 2020 neemt het premievolume voor het vierde opeenvolgende jaar opnieuw toe en bedraagt 5,5 miljard euro en benadert daarmee het incasso van individuele levensverzekeringen tak 21. In 2021 daalt het premie-incasso voor het eerst in 5 jaar met 3,0 % tot 5,4 miljard euro. Deze daling is deels toe te schrijven aan het feit dat de reportinggegevens van een inmiddels gefusioneerde onderneming ontbreken en deels aan een herclassificatie van een portefeuille van groepsverzekering naar individuele verzekering. Indien men abstractie maakt van deze bewegingen, dan stijgt het premievolume van de groepsverzekering in 2021 met 0,6 %.

De algemene kosten in functie van de verdiende premies nemen in 2021 toe met 0,3 procentpunten tot 7,4 %. De relatieve commissielonen dalen in 2021 met 0,2 procentpunten tot 1,3 %, het laagste niveau sinds 2014.

Tussen 2014 en 2021 kennen de groepsverzekeringen een aanhoudende groei van de gemiddelde technische voorzieningen. In 2021 nemen de gemiddelde technische voorzieningen met 0,9 miljard euro toe tegenover 2020 en bedragen 69,3 miljard euro.

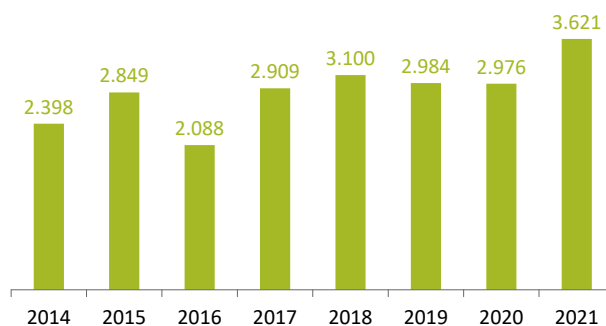
In 2021 stijgen de schadelast en andere technische lasten met 1,1 procentpunten tot 128,1 % van de verdiende premies. Het geheel van de algemene kosten en commissielonen neemt met 0,1 procentpunten lichtjes toe. Anderzijds dalen de netto financiële opbrengsten in functie van de verdiende premies in 2020 met 3,7 procentpunten tot 42,5 %, tegenover 46,2% in 2020.

Door de bovenstaande bewegingen valt het bruto technisch-financieel saldo na winstdeelneming terug van 660,6 miljoen euro (11,9 % van de verdiende premies) in 2020 tot 373,7 miljoen euro (7,0 % van de verdiende premies) in 2021.

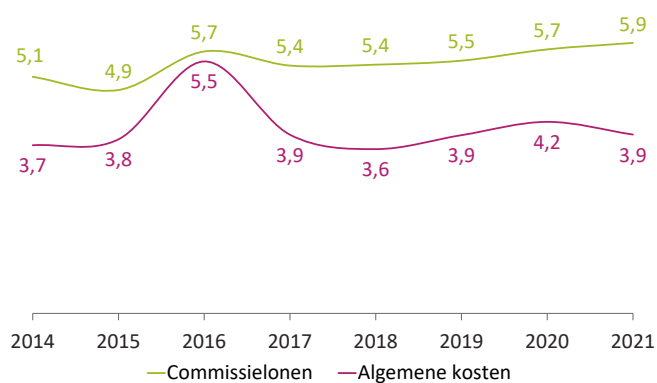
Het bruto technisch-financieel saldo vóór winstdeelneming, uitgedrukt in procent van de gemiddelde technische voorzieningen, neemt af van 1,2 % in 2020 tot 0,9 % in 2021. Het bruto technisch-financieel saldo na verrekening van de winstdeelneming bedraagt in 2021 0,5 % van de gemiddelde technische voorzieningen, tegenover 1,0 % in 2020. Tijdens de geobserveerde periode wordt de hoogste waarde voor de dotaties aan winstdeelnemingen in 2019 en 2021 genoteerd (telkens 0,36 % van de gemiddelde technische voorzieningen). Tijdens de andere jaren van de geobserveerde periode schommelen de dotaties tussen 0,20 % en 0,28 %.

6.1.3 Leven individueel tak 23

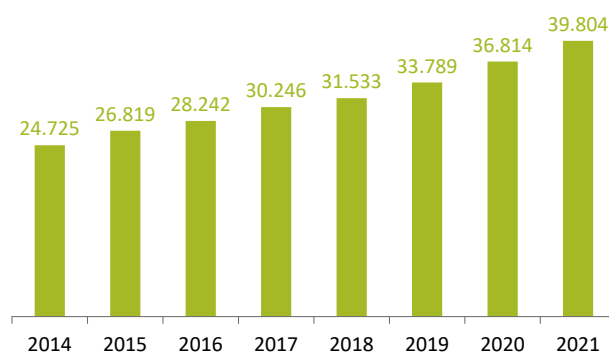
Premies
(in miljoen euro)

Commissielonen en algemene kosten
(in % van de verdiende premies)

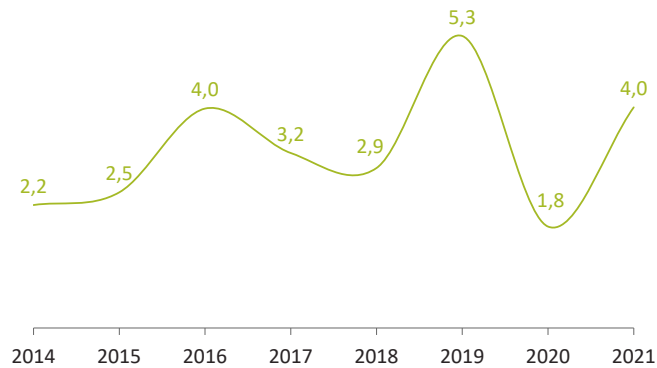

Gemiddelde technische voorzieningen
(in miljoen euro)

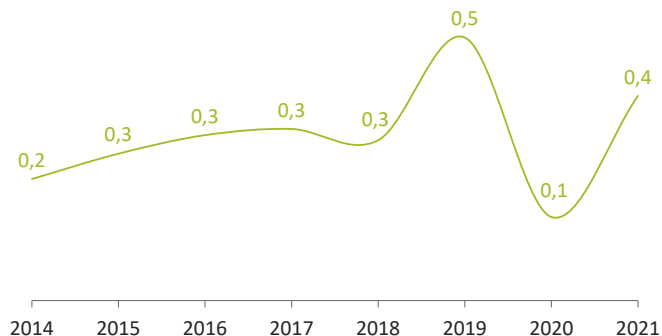
Bruto technisch-financiële saldi

(in % van de verdiende premies)

Bruto technisch-financiële saldi

(in % van de gemiddelde technische voorzieningen)

De betere beursresultaten in 2015 en de terugval ervan in 2016 leidden respectievelijk tot een toename van het premievolume in 2015 (+18,8 % tot 2,8 miljard euro) en een daling in 2016 (-26,7 % tot 2,1 miljard euro). Het herstel van de beursresultaten in combinatie met de aanhoudende lage rente-omgeving verklaren het toenemend succes van de individuele tak 23-verzekeringen (met inbegrip van de IPT-verzekeringen in de tweede pijler) die in 2017 opnieuw een stijging van het incasso met 39,3 % tot 2,9 miljard euro geven en ook in de jaren 2018 tot 2020 premie-inkomens noteren van om en nabij de 3 miljard euro. In 2021 neemt het incasso leven individueel tak 23 verder toe tot 3,6 miljard euro en bereikt daarmee het hoogste niveau sinds jaren.

De bruuske wendingen van het premievolume tussen 2014 en 2017 zorgen voor een dito verloop van de relatieve algemene kosten. Uitgedrukt in procent van de verdiende premies nemen de algemene kosten toe van 3,7 % in 2014 tot 5,5 % in 2016 en vallen in 2017 en de daaropvolgende jaren terug tot onder de 4 %, met uitzondering van 2020 wanneer ze toenamen tot 4,2 %. In 2021 nemen de relatieve algemene kosten opnieuw af tot 3,9 % van de verdiende premies.

Aangezien de commissielonen niet alleen worden toegekend op basis van de nieuwe productie maar ook op basis van de portefeuille, is het verband tussen commissie en premievolume minder recht evenredig. Dit verklaart het atypisch verloop van de commissielonen in functie van de verdiende premies. De relatieve commissielonen stijgen van 4,9 % in 2015 naar 5,7 % in 2016 en vallen vervolgens terug tot 5,4 % in 2017 en 2018. Vanaf 2019

nemen de relatieve commissielonen jaarlijks toe en in 2021 bereiken ze met 5,9 % het hoogste niveau van de geobserveerde periode.

De verhoogde aantrekkelijkheid van de tak 23-producten en de stijging van de marktwaarde van de beleggingen hebben ertoe geleid dat de technische voorzieningen sinds 2014 een sterke groei kenden. In 2021 bereiken de gemiddelde technische voorzieningen 39,8 miljard euro tegenover 36,8 miljard euro in 2020.

In 2021 noteert men naast de forse stijging van de netto beleggingsopbrengsten in functie van de verdiende premies (+94,7 procentpunten t.o.v. 2020) ook een toename van de relatieve schadelast en andere technische lasten (+92,6 procentpunten). In combinatie met de lichte afname van 0,1 procentpunt van het relatieve aandeel van de commissielonen en algemene kosten, leidt dit tot een verbetering van het bruto technisch-financieel resultaat in functie van de verdiende premies van 1,8 % in 2020 naar 4,0 % in 2021.

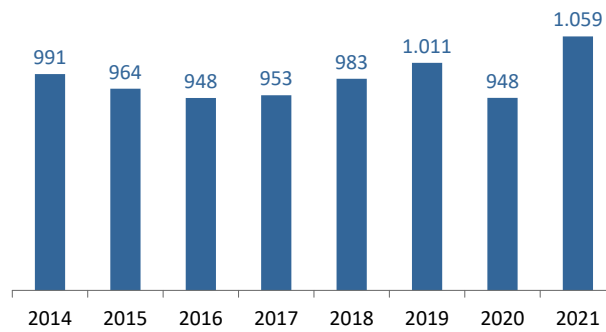
Uitgedrukt in percentage van de gemiddelde technische voorzieningen, neemt het bruto technisch-financieel saldo toe met 0,3 procentpunten tegenover 2020 en komt in 2021 uit op 0,4 %.

6.2 Verzekeringen niet-leven

6.2.1 Arbeidsongevallen (wet van 1971 - private sector)

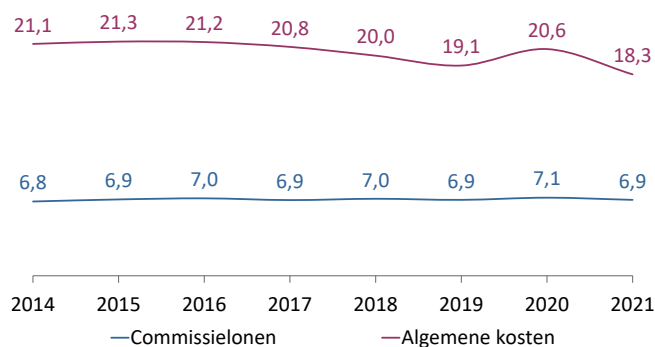
Verdiende premies

(in miljoen euro)

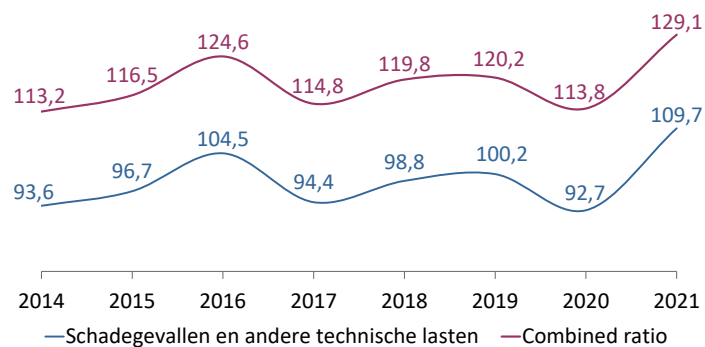
Commissielonen en algemene kosten

(in % van de verdiende premies)

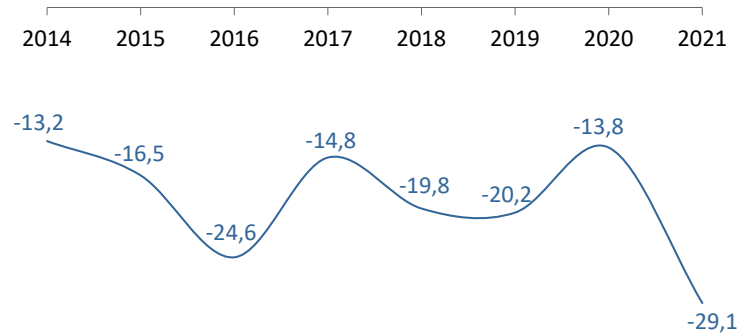

Schadegevallen (technische lasten inbegrepen) en combined ratio

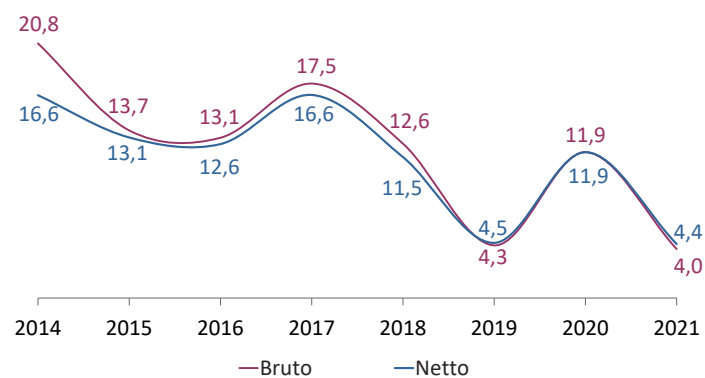
(in % van de verdiende premies)

Technisch resultaat (in % van de verdiende premies)

Technisch-financiële saldi (in % van de verdiende premies)

Tussen 2014 en 2016 liepen de verdiende premies in de tak arbeidsongevallen - Wet van 1971 terug. Ze evolueerden van 991 miljoen euro in 2014 naar 948 miljoen euro in 2016, wat neerkomt op een daling van 4,3 %. Deze daling was vooral het gevolg van de sterke concurrentie tussen de verzekeringsondernemingen door de afgenomen schadefrequentie in de betrokken periode.

Van 2017 tot 2019 stegen de verdiende premies respectievelijk met 0,5 %, 3,1 % en 2,9 % als gevolg van de meer uitgesproken stijging van het aantal werknemers en van de gezondheidsindex. In 2019 kwamen de verdiende premies in de tak arbeidsongevallen - Wet van 1971 uit op 1.011 miljoen euro.

In 2020 kenden de verdiende premies een terugval van 6,3 % en daalden ze naar 948 miljoen euro. Zo bereikten ze opnieuw het niveau van 2016, het laagste niveau in de onderzochte periode. Deze sterke daling was het resultaat van premie-aanpassingen naar aanleiding van de daling van de werkgelegenheid door de gezondheidscrisis.

In 2021 gaan de verdiende premies van de tak arbeidsongevallen - Wet van 1971 er met 11,7 % op vooruit en bedragen ze 1.059 miljoen euro, het hoogste niveau in de onderzochte periode. Deze sterke stijging is toe te schrijven aan de heropleving van de werkgelegenheid na de gezondheidscrisis, alsook aan de stijging van de gezondheidsindex in 2021.

De relatieve commissielonen dalen licht in 2021 en bedragen 6,9 % van de verdiende premies. Het jaar 2020 buiten beschouwing gelaten, dalen de relatieve algemene kosten sinds 2015. In 2021 bedragen ze 18,3 % van de verdiende premies.

Door stijgingen van de relatieve uitkeringen in 2015 en de relatieve voorzieningen in 2016 steeg de schaderatio van 93,6 % in 2014 naar 104,5 % in 2016. In 2017 leidde vooral de stabiliteit van de relatieve voorzieningen – vergeleken met hun stijging in 2016 – tot een scherpe daling van de schaderatio naar 94,4 %. In 2018 en 2019 steeg de schaderatio opnieuw: in 2018 door een stijging van de relatieve voorzieningen en in 2019 door een stijging van zowel de relatieve uitkeringen als de relatieve voorzieningen. In 2019 kwam deze ratio uit op 100,2 %. In 2020 leidde de daling van de relatieve voorzieningen – ondanks de stijging van de relatieve uitkeringen – tot een daling van de schaderatio naar 92,7 %.

In 2021 leidt de stijging van de relatieve voorzieningen – vergeleken met hun daling in 2020 – tot een stijging van de schaderatio: deze komt uit op 109,7 %, ondanks de daling van de relatieve uitkeringen in 2021. Het technisch resultaat daalt bijgevolg van -13,8 % van de verdiende premies in 2020 naar -29,1 % in 2021.

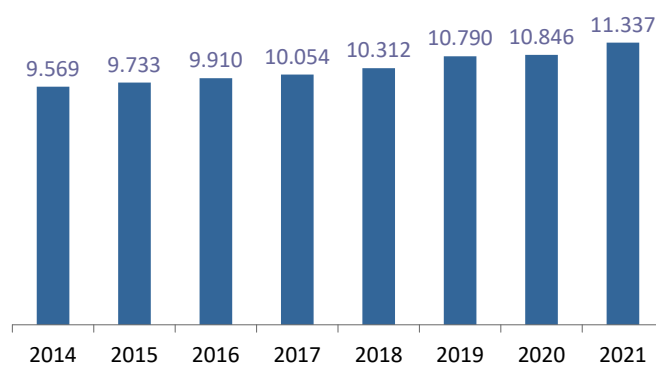
Ondanks een stijging van de relatieve netto financiële opbrengsten heeft de sterke stijging van de schadelast (andere technische lasten inbegrepen) geleid tot een daling van het relatief bruto technisch-financieel saldo. Uitgedrukt in procent van de verdiende premies daalt dit saldo in 2021 met 7,9 procentpunt naar 4,0 %.

In 2021 bedraagt het resultaat van de afgestane herverzekering 0,4 % van de verdiende premies en ligt het dus hoger dan in 2020 (-0,01 %). Het nettoresultaat van de verrichtingen arbeidsongevallen - Wet van 1971 bedraagt 4,4 % van de verdiende premies in 2021, tegenover 11,9 % in 2020. Dat levert in 2021 een positief netto technisch-financieel saldo van 46 miljoen euro op, tegenover 113 miljoen euro in 2020.

6.2.2 Brand, ongevallen en allerlei risico's (BOAR)

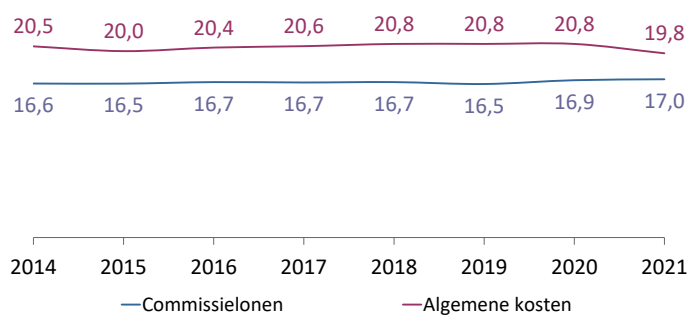
Verdiende premies

(in miljoen euro)

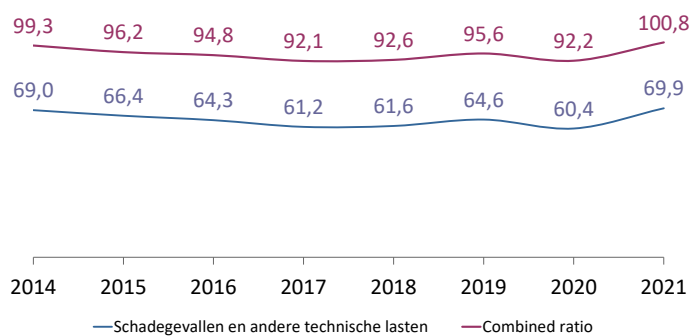
Commissielonen en algemene kosten

(in % van de verdiende premies)

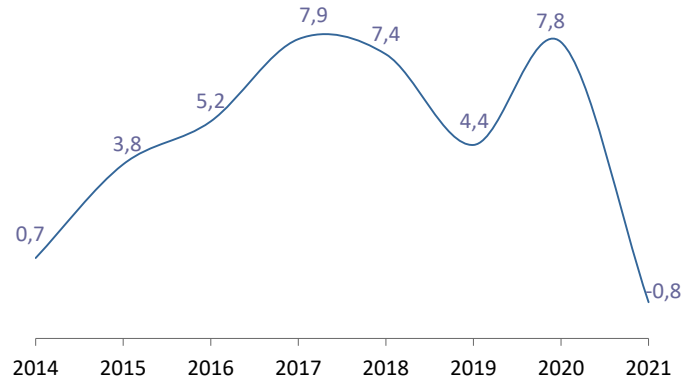

Schadegevallen (technische lasten inbegrepen) en combined ratio

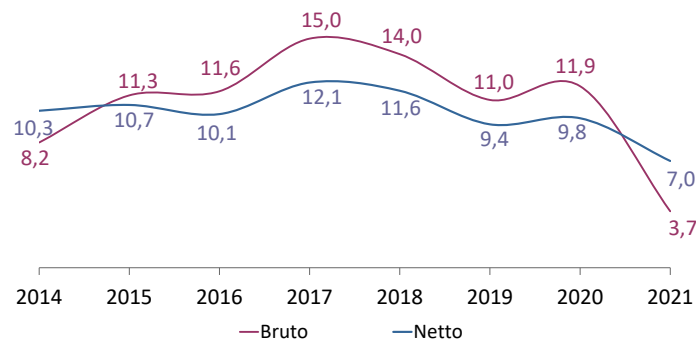
(in % van de verdiende premies)

Technisch resultaat (in % van de verdiende premies)

Technisch-financiële saldi (in % van de verdiende premies)

De verdiende premies voor de verzekeringen “brand, ongevallen en allerlei risico’s” (BOAR) zijn tussen 2014 en 2021 jaarlijks gestegen. In 2021 gaat het om een stijging van 4,5 %, vergelijkbaar dus met die van 2019 (+4,6 %). In 2020 bedroeg de stijging 0,5 %, als gevolg van de COVID-19-crisis. De gemiddelde jaarlijkse stijging over de hele onderzochte periode bedraagt 2,5 %. Ten opzichte van 2014 is het incasso voor de BOAR-verzekeringen eind 2021 met 18,5 % gestegen.

De commissielonen in functie van de verdiende premies stijgen in 2021 naar 17,0 %, tegenover 16,9 % in 2020, en bereiken zo hun hoogste niveau in de in aanmerking genomen periode. De relatieve algemene kosten, die van 2018 tot 2020 stabiel zijn gebleven op 20,8 %, dalen in 2021 naar 19,8%, het laagste niveau in de onderzochte periode. De som van beide kostenposten daalt in 2021 met 0,9 procentpunten ten opzichte van 2020 en bereikt zo een niveau dat vergelijkbaar is met dat van 2015.

In 2014 bedroeg de schadelast (andere technische lasten inbegrepen) voor de BOAR-verzekeringen 69,0 % van de verdiende premies. Deze hogere relatieve schadelast in vergelijking met de jaren nadien was toe te schrijven aan de Pinksterstorm die geleid heeft tot 180.000 verzekerde schadegevallen in de takken brand en voertuigcasco. De totale schadelast hiervan bedroeg om en bij de 655 miljoen euro. Gedurende de drie daarop volgende jaren nam de schadelast af, voornamelijk door een daling van de uitkeringen, om in 2017 uit te komen op 61,2 % van de verdiende premies. De schaderatio steeg opnieuw in zowel 2018 als 2019 en bedroeg 64,6 % in 2019. De stijging van 2018 was toe te schrijven aan de toename van de relatieve uitkeringen, die van 2019 aan

de toename van de relatieve uitkeringen en voorzieningen. In 2020 daalde de relatieve schadelast naar 60,4 %, een daling die toe te schrijven is aan de afgenomen relatieve uitkeringen en relatieve voorzieningen door de COVID-crisis. In 2021 haalt de schadelast voor de BOAR-verzekeringen zijn hoogste niveau, namelijk 69,9 % van de verdiende premies. Deze stijging is deels toe te schrijven aan de overstromingen van de maand juli, die tot een 75.500-tal verzekerde schadegevallen in de takken brand en voertuigcasco hebben geleid. De totale schadelast hiervan bedraagt om en bij de 2.510 miljoen euro (participaties van de gewesten inbegrepen).

De evolutie van de combined ratio wordt grotendeels bepaald door de evolutie van de schadelast. Bijgevolg stijgt ook de combined ratio in 2021: deze bedraagt 100,8 % van de verdiende premies. Uit de bijlagen niet-leven blijkt dat de evolutie van de combined ratio aanzienlijk kan verschillen naargelang de in aanmerking genomen activiteiten.

Door het gecombineerde effect van de achteruitgang van het relatief technisch resultaat met 8,6 procentpunten en het relatief lage niveau van de financiële opbrengsten daalt het relatief bruto technisch-financieel resultaat in 2021 met 8,2 procentpunten. Dit bedraagt 3,7 % in 2021, het laagste niveau in de onderzochte periode.

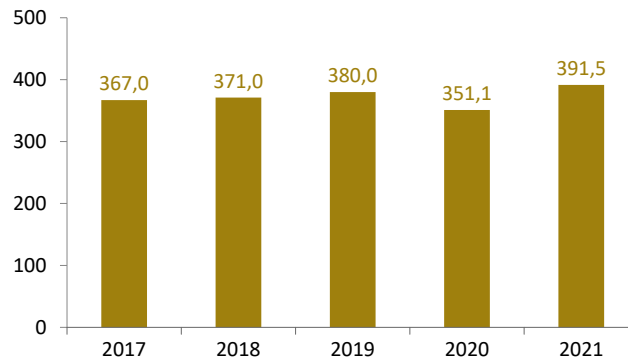
Door de tussenkomst van de herverzekeraars in 2014, vooral in de schadelast veroorzaakt door de Pinksterstorm, bedroeg het technisch-financieel saldo van de afgestane herverzekering 199 miljoen euro. Het netto technisch-financieel saldo voor de BOAR-verzekeringen bedroeg in 2014 aldus 10,3 % van de verdiende premies; dat is 2,1 procentpunten meer dan het bruto technisch-financieel saldo.

In 2021 bedraagt het technisch-financieel saldo van de afgestane herverzekering 373 miljoen euro. Daarmee ligt dit saldo hoger dan het jaar voordien, toen het -238 miljoen euro bedroeg. Het netto technisch-financieel saldo voor de BOAR-verzekeringen bedraagt in 2021 aldus 7,0 % van de verdiende premies; dat is 3,3 procentpunten meer dan het bruto technisch-financieel saldo. Ten opzichte van 2020 vertoont het relatief netto technisch-financieel saldo zo een daling van 2,8 procentpunten in 2021. Dit komt overeen met een winst van 795 miljoen euro in 2021, tegenover 1.058 miljoen euro in 2020.

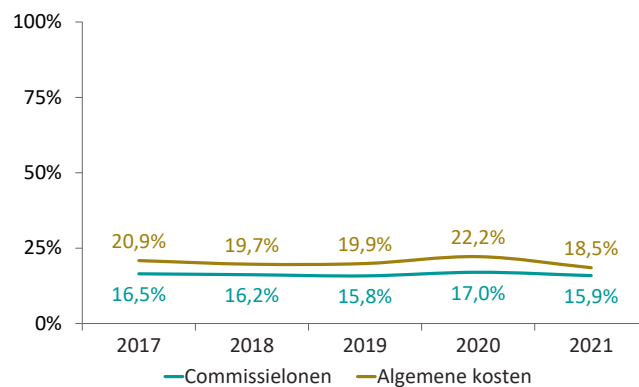
7 Analyse van de voornaamste takken BOAR

7.1 Ongevallen (zonder arbeidsongevallen)

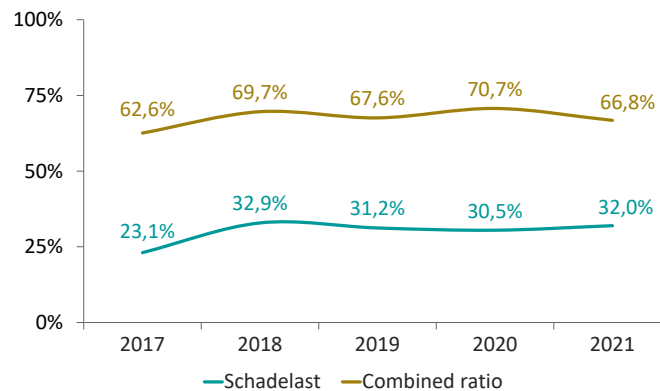
Premies en bijkomende kosten
(in miljoen euro)

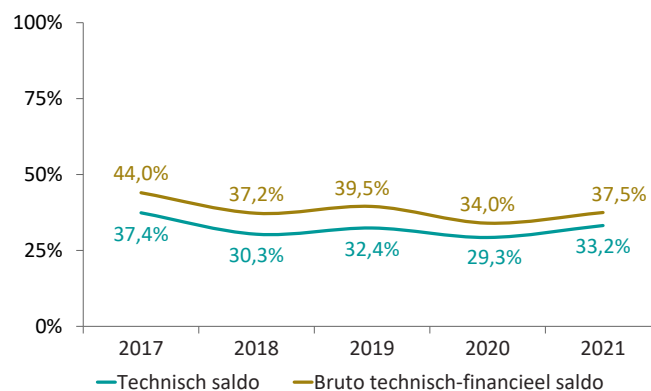
Bedrijfsratio's
(in functie van de verdiende premies)

Schadelast en combined ratio
(in functie van de verdiende premies)

Saldi (in functie van de verdiende premies)

In 2021 stijgt het incasso van de tak ongevallen (zonder de arbeidsongevallen) met 11,5 % ten opzichte van 2020 en bedraagt het 391,5 miljoen euro. Zo wordt de in 2020 genoteerde daling weer ruimschoots goedge maakt. Over de hele periode 2017-2021 is het incasso van deze tak met 6,5 % toegenomen.

Het incasso groeit voor alle onderliggende categorieën van de ongevallenverzekeringen (zonder de arbeidsongevallenverzekering). Het incasso van de **individuele ongevallenverzekeringen** (20,3 % van het incasso van de tak ongevallen zonder de arbeidsongevallen) kent na een daling gedurende twee jaar (-5,2 % in 2020 en -6,2 % in 2019) opnieuw een groei in 2021 (+4,6 %). De **verkeersindividuele ongevallenverzekeringen** of bestuurdersdekkingen (28,0 % van het incasso van de tak) zetten in 2021 hun groei voort (+4,9 % ten opzichte van 2020). De **collectieve ongevallenverzekeringen** (38,5 % van het incasso van de tak) kenden in de periode 2017-2021 zowel stijgingen als dalingen van hun incasso. In 2021 stijgt het incasso van deze categorie met 6,2 %. Het incasso van de categorie **andere ongevallenverzekeringen** ten slotte (13,2 % van de tak ongevallen), kent in 2021 een opleving (+80,6 % ten opzichte van 2020) na een forse achteruitgang in 2020 (-41,9 % ten opzichte van 2019).

De algemene kosten van de tak ongevallen nemen in 2021 met 3,7 procentpunten af ten opzichte van 2020 en bedragen 18,5 % van de verdiende premies, hun laagste niveau in de periode 2017-2021. De relatieve commissielonen dalen met 1,1 procentpunten in 2021 en bedragen 15,9 %, een van de laagste niveaus van de voorbije vijf jaar.

De schadelast (zonder interne kosten) stijgt in 2021 met 1,5 procentpunten ten opzichte van 2020 en bedraagt 32,0 % van de verdiende premies. Deze stijging is te verklaren door de evolutie van de relatieve voorzieningen, die in 2021 zijn gestegen na hun daling het voorgaande jaar.

Ondanks de hogere schaderatio in 2021 neemt het technisch saldo met 3,9 procentpunten toe ten opzichte van 2020 (33,2 % tegenover 29,3 %). De relatieve bedrijfskosten liggen in 2021 namelijk lager dan in het voorgaande jaar, wat het effect van de hogere schadelast meer dan gecompenseerd heeft. Rekening houdend met de nettobeleggingsopbrengsten, die voor deze tak 4,3 % van de verdiende premies bedragen, verkrijgt men voor 2021 een bruto technisch-financieel saldo dat 37,5 % van de verdiende premies bedraagt.

Alle onderliggende categorieën van de tak ongevallen vertonen een positief resultaat in 2021.

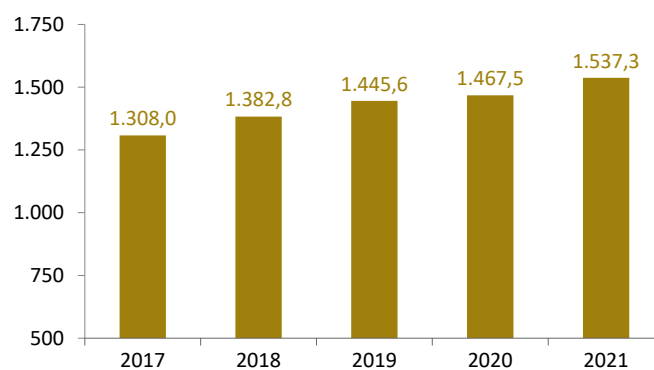
Categorie	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in %)	
		2020	2021
Algemene individuele	20,3	18,7	30,3
Verkeersindividuele	28,0	56,2	57,9
Collectieve	38,5	30,6	26,4
Andere	13,2	1,1	36,7

7.2 Ziekte

7.2.1 Ziektelastenverzekering

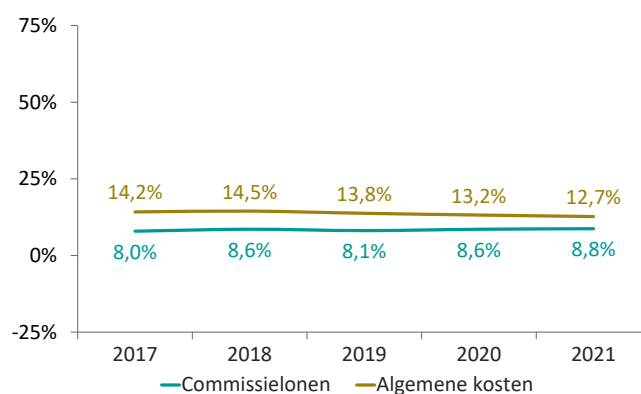
Premies en bijkomende kosten

(in miljoen euro)

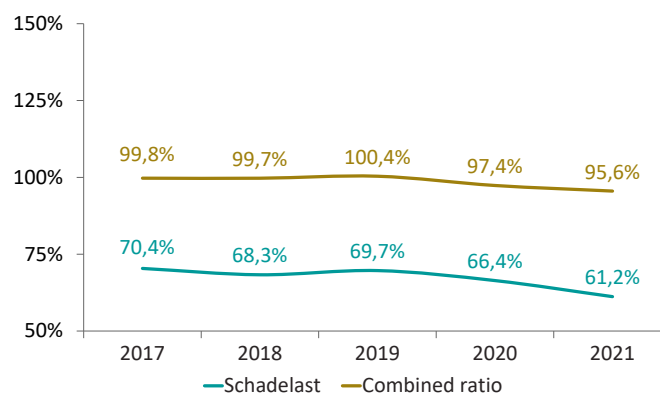
Bedrijfsratio's

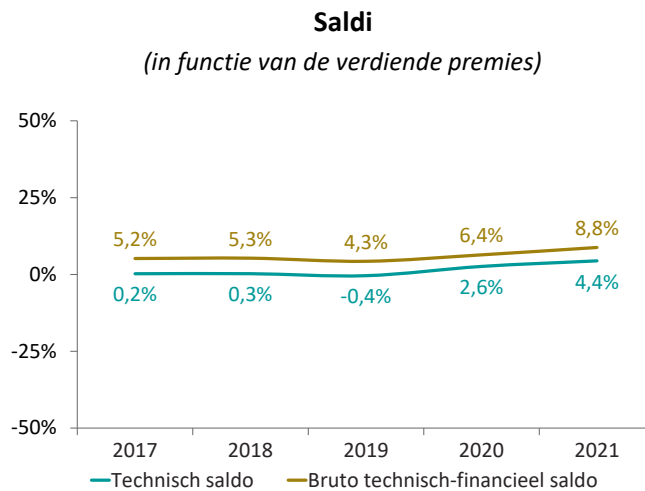
(in functie van de verdiende premies)

Schadelast en combined ratio

(in functie van de verdiende premies)

Het incasso van de ziektekostenverzekering neemt in 2021 met 4,8 % toe en bedraagt 1.537,3 miljoen euro. Over de periode 2017-2021 stijgt het incasso van deze tak met 17,5 %, waaruit blijkt dat de ziektekostenverzekering tegemoet komt aan een stijgende vraag.

De collectieve overeenkomsten maken het merendeel uit van de overeenkomsten in de ziektekostenverzekering (bijna drie vijfde van het totale incasso). Het incasso van de collectieve overeenkomsten, dat in 2020 licht was gedaald (wat gedeeltelijk toe te schrijven is aan de COVID-19-crisis), kent opnieuw een groei (+5,5 % in 2021). Voor de individuele overeenkomsten houdt de groei ondertussen aan: in 2021 stijgt het incasso hiervan met 3,7 %.

De commissielonen blijven in 2021 stijgen en bedragen 8,8 % van de verdiende premies, het hoogste niveau sinds 2017. De relatieve algemene kosten in de ziektekostenverzekering blijven in 2021 afnemen. Deze bedragen 12,7 % van de verdiende premies in 2021, het laagste niveau in de onderzochte periode.

De schadelast (zonder interne kosten en vergrijzingsvoorzieningen) in functie van de verdiende premies daalt in 2021 met 5,2 procentpunten ten opzichte van 2020 en bedraagt 61,2 %. Deze evolutie is in grote mate te verklaren door de daling van de voorzieningen in relatieve cijfers, na een stijging in 2020. De relatieve uitkeringen dalen licht, voornamelijk wat de collectieve overeenkomsten betreft. Ter herinnering: die laatste kenden in 2020 een sterke daling, die deels wordt verklaard door de uitgestelde niet-dringende zorg wegens de COVID-19-crisis. Dat fenomeen heeft zich waarschijnlijk ook in 2021 nog laten gelden, aangezien de pandemie is blijven voortduren met opeenvolgende golven.

Door de daling van de schadelast in relatieve cijfers herstelt het relatief technisch resultaat zich verder. Ten opzichte van 2020 (2,6 %) gaat het er met 1,8 procentpunten op vooruit in 2021 (4,4 %). Rekening houdend met de nettobeleggingsopbrengsten, die 4,4 % van de verdiende premies bedragen, verkrijgt men voor de ziektekostenverzekering in 2021 een bruto technisch-financieel saldo dat 8,8 % van de verdiende premies bedraagt (+2,4 procentpunten ten opzichte van 2020), het hoogste niveau sinds 2017.

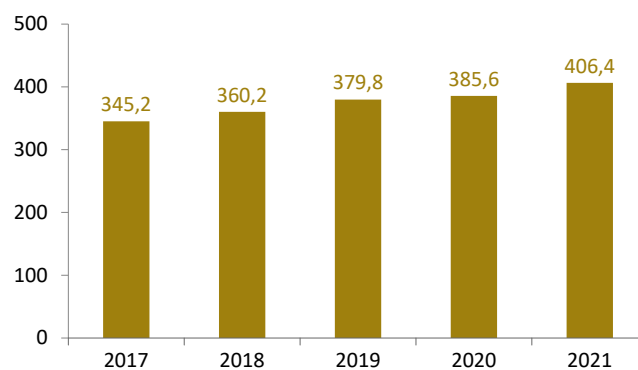
In de periode 2017-2021 is het bruto technisch-financieel saldo van de **individuele ziektekostenverzekering** altijd positief gebleven. In 2021 bedraagt dit saldo 5,0 % van de verdiende premies. Dat is 3,2 procentpunten minder dan in 2020 (8,2 %).

Ook de **collectieve ziektekostenverzekering** noteert in de periode 2017-2021 elk jaar een positief bruto technisch-financieel saldo. In 2021 bedraagt dit saldo 11,4 % van de verdiende premies. Dat is 6,2 procentpunten meer dan in 2020 (5,2 %).

7.2.2 Gewaarborgd inkomen

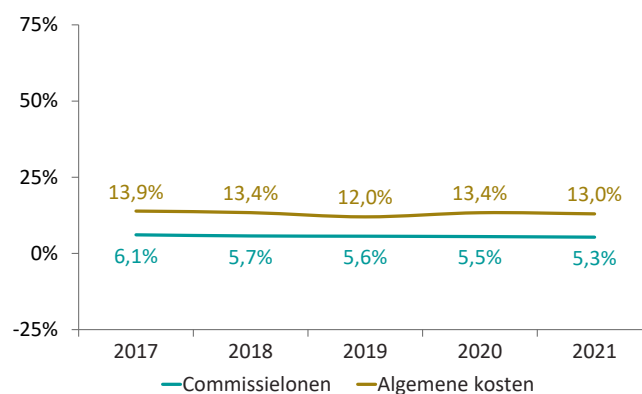
Premies en bijkomende kosten

(in miljoen euro)

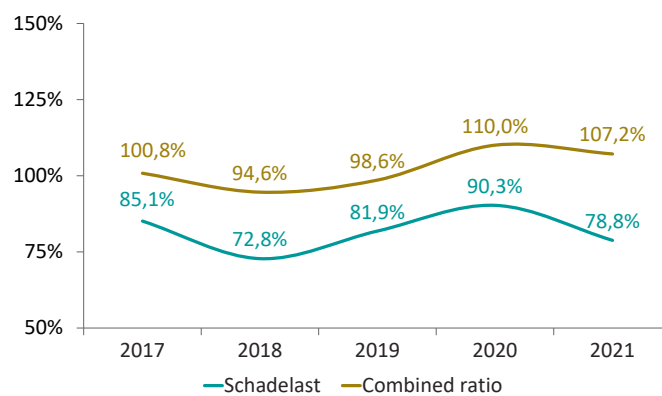
Bedrijfsratio's

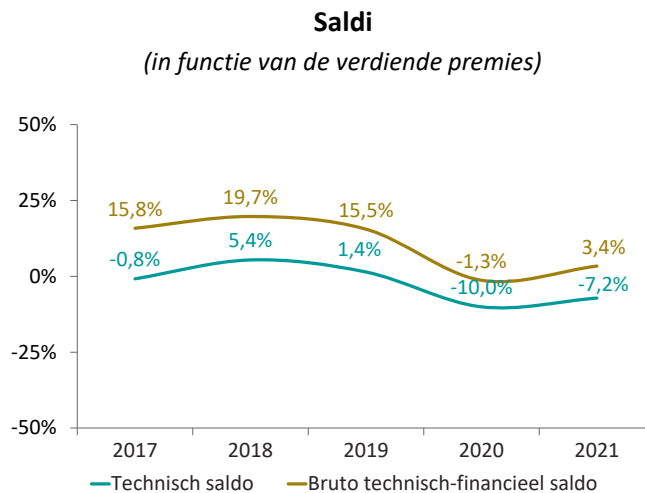
(in functie van de verdiende premies)

Schadelast en combined ratio

(in functie van de verdiende premies)

Het incasso van de verzekeringen gewaarborgd inkomen² neemt in 2021 met 5,4 % toe ten opzichte van 2020 en bedraagt 406,4 miljoen euro.

Iets minder dan een derde van dit incasso wordt verkregen via individuele overeenkomsten, de rest via collectieve overeenkomsten. Na gedurende twee jaar te zijn gedaald, stijgt het incasso van de individuele verzekeringen gewaarborgd inkomen weer in 2021 (+2,0 % ten opzichte van 2020). De groei van het incasso van de collectieve verzekeringen gewaarborgd inkomen versnelt in 2021 (+6,9 %), na een vertraging in 2020 die waarschijnlijk het gevolg was van de COVID-19-crisis.

In 2021 dalen de commissielonen licht ten opzichte van 2020. Ze bedragen 5,3 % van de verdiende premies, hun laagste niveau in de periode 2017-2021. De relatieve algemene kosten nemen in 2021 af en bedragen 13,0 %. Dat is het op een na laagste niveau in de onderzochte periode, na dat van 2019 (12,0 %).

De schadelast voor de verzekeringen gewaarborgd inkomen valt in 2021 terug naar 78,8 % van de verdiende premies, na in 2020 zijn hoogste niveau van de voorbije vijf jaar te hebben bereikt (90,3 %). In 2020 was de schaderatio namelijk met 8,4 procentpunten gestegen ten opzichte van 2019 door het gecombineerde effect van een stijging van de relatieve uitkeringen en een sterkere toename van de relatieve voorzieningen. De terugval in 2021 is te verklaren door een zwakkere toename van de relatieve voorzieningen en, in mindere mate, een daling van de relatieve uitkeringen.

Ondanks de sterke daling van de schadelast herstelt het relatief technisch saldo voor de verzekeringen gewaarborgd inkomen zich slechts met 2,8 procentpunten en blijft het in 2021 negatief (-7,2 % van de verdiende premies). De sterke toename van de voorzieningen voor winstdeling (voor de collectieve verzekeringen) ten opzichte van 2020 heeft het effect van de daling van de schadelast op het technisch saldo immers voor een groot stuk opgeheven. Rekening houdend met de nettobeleggingsopbrengsten, die 10,6 % van de verdiende premies bedragen, wordt het bruto technisch-financieel saldo in 2021 opnieuw positief (3,4 % van de verdiende premies).

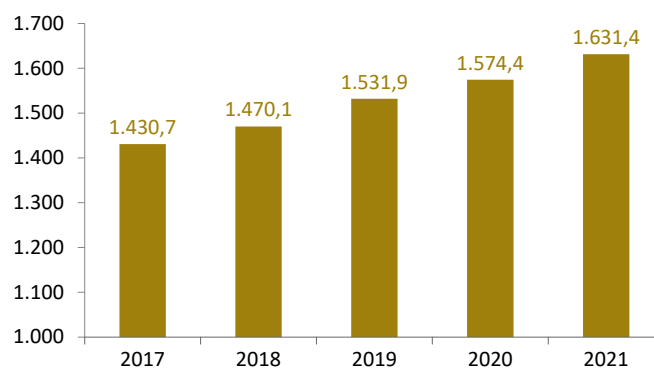
De **individuele verzekeringen gewaarborgd inkomen** noteren in 2021 een positief bruto technisch-financieel saldo dat 5,5 % van de verdiende premies bedraagt. Het gaat er dus met 17,7 procentpunten op vooruit ten opzichte van 2020 (-12,2 % van de verdiende premies). Voor de **collectieve verzekeringen gewaarborgd inkomen** daalt het relatief bruto technisch-financieel saldo licht in 2021 ten opzichte van 2020 (van 3,0 % naar 2,6%, dus met 0,4 procentpunten).

²Bij de individuele verzekeringen gewaarborgd inkomen zijn ook de afhankelijkheidsverzekeringen uit de tak ziekte opgenomen.

7.3 Voertuigcasco

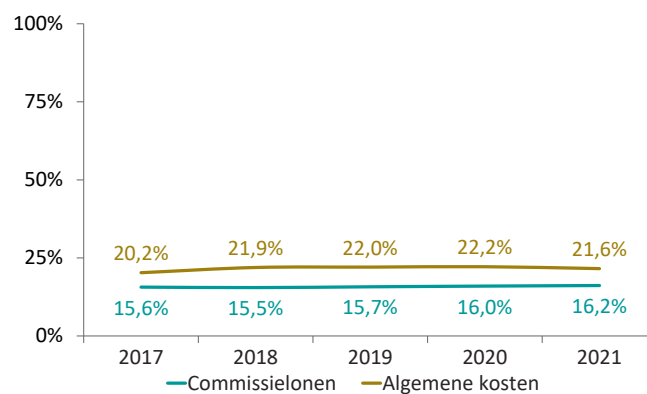
Premies en bijkomende kosten

(in miljoen euro)

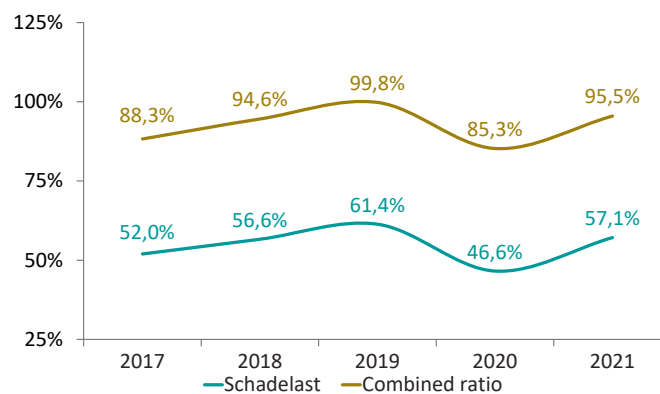
Bedrijfsratio's

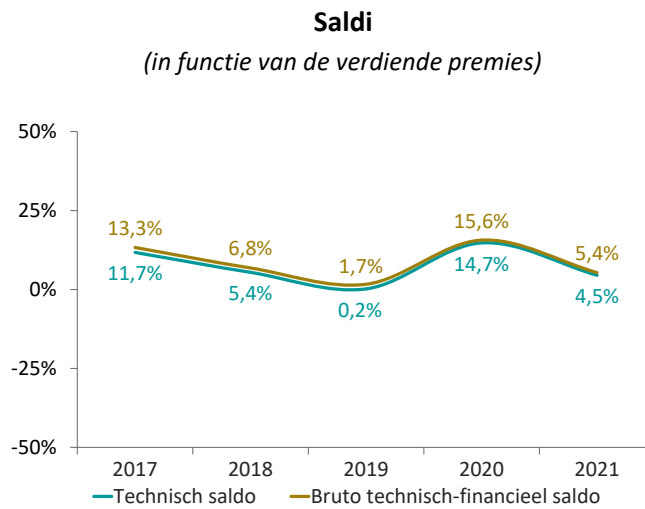
(in functie van de verdiende premies)

Schadelast en combined ratio

(in functie van de verdiende premies)

Het incasso van de tak voertuigcasco blijft in 2021 gunstig evolueren: het stijgt met 3,6 % en komt uit op 1.631,4 miljoen euro, tegenover 1.574,4 miljoen euro in 2020.

De belangrijkste categorie hierin is, met ruime voorsprong, “toerisme en zaken” (81,4 % van het incasso van de tak). Het incasso van deze categorie stijgt in 2021 met 2,9 % ten opzichte van 2020.

Uit een steekproef die qua incassovolume 97 % van de markt vertegenwoordigt, blijkt dat de gemiddelde premie (zonder taken) in voertuigcasco voor “toerisme en zaken” relatief stabiel blijft. Deze bedraagt 460 euro in 2021 (tegenover 457 euro in 2020). Het aantal verzekerde voertuigen stijgt met 2,1 % in 2021 (+1,8 % in 2020).

De evolutie van het aantal inschrijvingen van nieuwe wagens heeft een impact op de evolutie van de premie-inkomsten voor deze categorie, aangezien voor nieuwe wagens vaak een uitgebreide voertuigcascoverzekering voor enkele jaren wordt afgesloten. Tot 2019 (550.003) nam het aantal inschrijvingen van nieuwe wagens jaarlijks toe. Door de COVID pandemie en door tekorten aan verschillende auto-onderdelen zijn er in 2020 (431.149) en 2021 (383.123) echter 20 à 30 % minder nieuwe wagens ingeschreven op de Belgische markt. Deze daling van de inschrijvingen wordt evenwel (nog) niet duidelijk weerspiegeld in de evolutie van het aantal verzekerde voertuigen in de tak casco.

Voor de categorieën “tweewielers” en “andere motorrijtuigen” (vervoer van zaken, alsook de autobussen-autocars, taxi’s en huurvoertuigen) neemt het incasso in 2021 toe (met respectievelijk 9,5 % en 6,7 %). Deze categorieën vertegenwoordigen respectievelijk 0,6 % en 18,0 % van het incasso van de tak voertuigcasco.

De schadelast (zonder interne kosten) van de tak voertuigcasco bedraagt 57,1 % van de verdiende premies in 2021 en ligt daarmee 10,5 procentpunten hoger dan in 2020, maar 4,3 procentpunten lager dan in 2019. Zowel de uitkeringen als de voorzieningen daalden in 2020, deels als gevolg van de lockdowns en beperkte verplaatsingen naar aanleiding van de gezondheids crisis door COVID-19. In 2021 stijgen de uitkeringen en voorzieningen opnieuw. Van de iets meer dan 1 miljard euro aan uitkeringen voor de tak voertuigcasco in 2021, is 63 miljoen euro het gevolg van de overstromingen van 14 tot en met 16 juli. In absolute waarde ligt de schadelast in 2021 vrij dicht bij die van 2019, de schaderatio ligt echter lager als gevolg van de toegenomen premie-inkomsten.

De tak voertuigcasco tekent in 2021 een positief technisch saldo op dat 4,5 % van de verdiende premies bedraagt en dus zo’n 10 procentpunten lager ligt dan in 2020. Het relatief technisch saldo van deze tak was elk jaar van de onderzochte periode positief.

Aangezien schadegevallen in de tak voertuigcasco vrij snel geregeld worden, blijven de nettobeleggingsopbrengsten zeer beperkt (0,9 % van de verdiende premies in 2021). Het uiteindelijke resultaat voor de tak voertuigcasco bedraagt 5,4 % van de verdiende premies in 2021.

De categorie “toerisme en zaken” noteert in 2021 een positief bruto technisch-financieel resultaat dat 3,3 % van de verdiende premies bedraagt. Het ligt daarmee een stuk lager dan in 2020, toen het 14,9 % bedroeg. Deze daling valt te verklaren door de hogere schadelast als gevolg van een toename van zowel de uitkeringen als de voorzieningen (na dalingen in 2020).

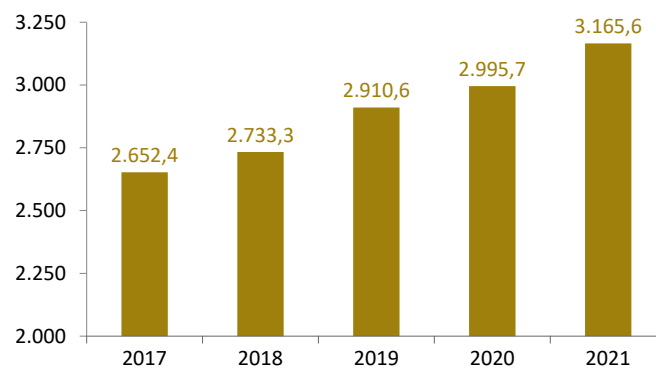
Voor de categorie “tweewielers” bedraagt het bruto technisch-financieel resultaat 41,7 % van de verdiende premies in 2021 en ligt het dus iets lager dan in 2020 (45,9 %). Deze daling is te verklaren door de toename van de uitkeringen in 2021 ten opzichte van 2020.

De categorie “andere motorrijtuigen” – die het vervoer van zaken alsook de autobussen-autocars, taxi’s en huurvoertuigen omvat – noteert eveneens een positief bruto technisch-financieel resultaat in 2021, namelijk 13,8 % van de verdiende premies. Het ligt hiermee lager dan in het voorgaande jaar, enerzijds door de hogere uitkeringen en anderzijds door de toegenomen voorzieningen (na een daling in 2020).

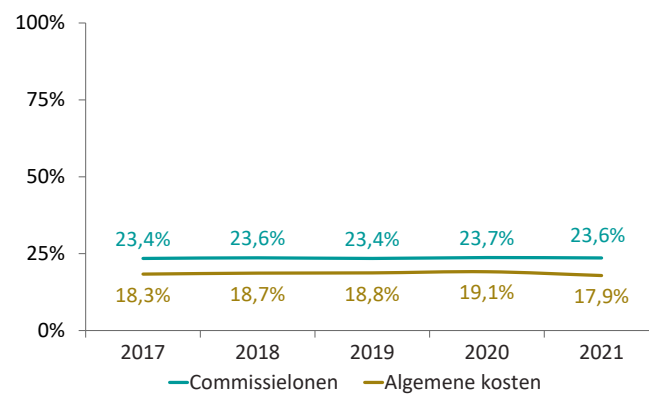
Categorie	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in %)	
		2020	2021
Toerisme en zaken	81,4	14,9	3,3
Tweewielers	0,5	45,9	41,7
Andere motorrijtuigen	18,0	18,6	13,8

7.4 Brand

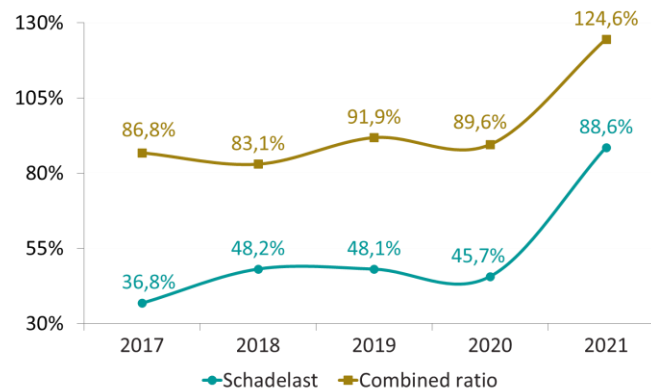
Premies en bijkomende kosten
(in miljoen euro)

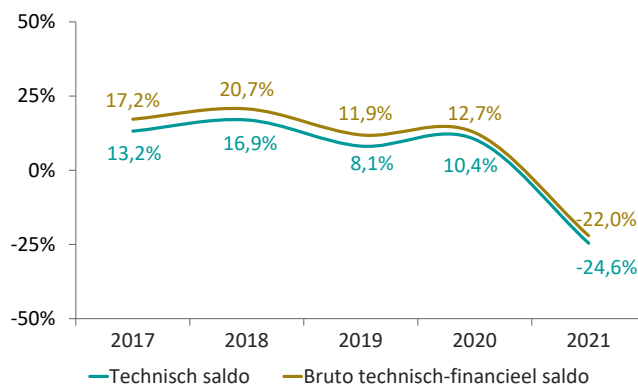
Bedrijfsratio's
(in functie van de verdiende premies)

Schadelast en combined ratio
(in functie van de verdiende premies)

Saldi (in functie van de verdiende premies)

Het incasso van de tak brand stijgt in 2021 met 5,7 % en komt uit op 3.165,6 miljoen euro.

Over de periode 2017-2021 is het incasso van deze tak met 19,3 % gestegen. Het kende elk jaar een groei, met bijzonder uitgesproken stijgingen in 2019 (+6,5 %) en in 2021 (+5,7 %).

Bijna twee derde van het incasso van de tak brand heeft betrekking op de categorie “woningen”, die in 2021 een incassogroei van 4,1 % noteert. Deze stijging vloeit deels voort uit de evolutie van de ABEX-index (+3,3 % in 2021). Volgens een steekproef die 62 % van de markt dekt, neemt de gemiddelde premie (zonder taksen) – een schatting waarbij het incasso wordt gedeeld door het aantal verzekerde risico’s – met 3,1 % toe, namelijk van 345 euro in 2020 naar 356 euro in 2021.

Uitgedrukt in functie van de verdiende premies zijn de commissielonen de afgelopen vijf jaren erg stabiel gebleven. In 2021 bedragen ze 23,6 % (tegenover 23,7 % in 2020). De relatieve algemene kosten dalen in 2021 naar 17,9 % van de verdiende premies. Zij waren in 2020 opgelopen tot 19,1 % van de verdiende premies.

In 2021 neemt de schadelast (zonder interne kosten en egalisatievoorzieningen) voor de tak brand sterk toe ten opzichte van 2020 (88,6 % van de verdiende premies tegenover 45,7 %: een stijging van 42,9 procentpunten). Deze evolutie is te verklaren door de stijging van de relatieve uitkeringen enerzijds en de aanzienlijke versnelling van de groei van de relatieve voorzieningen anderzijds. De rampzalige overstromingen die België hebben getroffen op 14, 15 en 16 juli 2021 hebben zwaar gewogen op de schadelast in de tak brand.

Het relatief technisch resultaat van de tak brand, dat in grote mate wordt bepaald door de schaderatio, kent dan ook een terugval (-35,0 procentpunten). Deze is qua omvang evenwel minder groot dan de toename van de schadelast, aangezien de evolutie van het technisch saldo ook wordt beïnvloed door de evolutie van de egalisatievoorzieningen. Die worden aangelegd in de jaren zonder zware stormen en/of overstromingen om de jaren met ernstig noodweer het hoofd te kunnen bieden. In 2021 in het bijzonder werden ze aanzienlijk beperkt, zodat de impact van de toename van de schadelast op het technisch resultaat kon worden gedempt.

Rekening houdend met de beleggingsopbrengsten, die 2,6 % van de verdiende premies bedragen, verkrijgt men voor 2021 een relatief bruto technisch-financieel saldo van -22,0 %.

Stormen en overstromingen - jaartotalen (situatie op 31/12)				
		Aantal schadegevallen	Totale schadelast	Gemiddelde kost van een schadegeval
Totaal 2021	Totaal	158.980	2.801,9 miljoen euro	17.624 euro
	Storm	54.018	124,3 miljoen euro	2.301 euro
	Overstroming	86.150	2.577,3 miljoen euro	29.916 euro
	Voertuigcasco*	18.813	100,3 miljoen euro	5.332 euro
Totaal 2020	Totaal	185.484	368,7 miljoen euro	1.988 euro
	Storm	168.584	330,1 miljoen euro	1.958 euro
	Overstroming	4.206	16,2 miljoen euro	3.856 euro
	Voertuigcasco*	12.694	22,4 miljoen euro	1.763 euro
Totaal 2019	Totaal	156.570	337,2 miljoen euro	2.154 euro
	Storm	138.561	296,0 miljoen euro	2.136 euro
	Overstroming	3.038	14,3 miljoen euro	4.706 euro
	Voertuigcasco*	14.971	27,0 miljoen euro	1.801 euro
Totaal 2018	Totaal	109.158	271,0 miljoen euro	2.483 euro
	Storm	87.095	188,2 miljoen euro	2.160 euro
	Overstroming	10.147	59,0 miljoen euro	5.818 euro
	Voertuigcasco*	11.915	23,8 miljoen euro	1.998 euro
Totaal 2017	Totaal	46.950	96,8 miljoen euro	2.062 euro
	Storm	35.526	70,6 miljoen euro	1.988 euro
	Overstroming	1.207	3,9 miljoen euro	3.247 euro
	Voertuigcasco*	10.217	22,3 miljoen euro	2.181 euro

* Schade veroorzaakt door natuurkrachten.

De belangrijkste stormen en overstromingen van de laatste vijf jaar				
	Meest getroffen waarborg	Aantal schadegevallen*	Totale schadelast*	Gemiddelde kost van een schadegeval*
10 – 13 maart 2021	Storm	20.494	34,6 miljoen euro	1.687 euro
17 – 21 juni 2021	Storm	7.350	40,5 miljoen euro	5.516 euro
27 – 30 juni 2021	Overstroming	3.844	31,8 miljoen euro	8.285 euro
14 - 16 juli 2021**	Overstroming	75.496	2.512,6 miljoen euro	33.281 euro
24 – 27 juli 2021	Overstroming	4.295	37,0 miljoen euro	8.622 euro
24 - 29 september 2020	Storm	13.277	24,2 miljoen euro	1.825 euro
9 - 18 augustus 2020	Storm	9.759	33,7 miljoen euro	3.455 euro
15 - 17 februari 2020	Storm	35.848	64,3 miljoen euro	1.794 euro
8 - 12 februari 2020	Storm	96.566	189,4 miljoen euro	1.961 euro
1 - 13 juni 2019	Storm	21.865	50,1 miljoen euro	2.292 euro
9 - 17 maart 2019	Storm	104.899	216,4 miljoen euro	2.063 euro
31 mei - 2 juni 2018	Overstroming	5.156	31,5 miljoen euro	6.109 euro
15 - 19 januari 2018	Storm	50.858	102,6 miljoen euro	2.017 euro
1 - 5 januari 2018	Storm	20.559	42,1 miljoen euro	2.049 euro
23 - 24 februari 2017	Storm	15.648	25,8 miljoen euro	1.646 euro

* Totaal van de schadegevallen storm, overstroming en voertuigcasco (schade veroorzaakt door natuurkrachten).

** Schatting op 30/5/2022 (bijdragen van de gewesten inbegrepen).

Voor de categorieën van eenvoudige risico's "woningen", "ondernemingen" en "andere eenvoudige risico's" gaat het relatief bruto technisch-financieel saldo er in 2021 aanzienlijk op achteruit en wordt het negatief, na positief te zijn gebleven gedurende de zes voorgaande jaren. Het relatief bruto technisch-financieel saldo voor de categorie "landbouwriscico's" herstelt zich daarentegen en wordt in 2021 opnieuw positief.

Het bruto technisch-financieel saldo voor de categorie woningen, die verantwoordelijk is voor het grootste aandeel van het incasso van de tak brand (bijna twee derde), daalt aanzienlijk. Het evolueert van 12,7 % van de verdiende premies in 2020 naar -17,9 % in 2021. Deze evolutie is te verklaren door de stijging van de relatieve uitkeringen, maar vooral door de duidelijk sterkere toename van de relatieve voorzieningen dan het jaar voordien. Het relatief bruto technisch-financieel resultaat voor de categorie "landbouwriscico's" gaat er in 2021 op vooruit en wordt als gevolg van een daling van de uitkeringen opnieuw positief (het bedraagt 1,8 % van de verdiende premies, komend van -1,0 % in 2020). Het relatief bruto technisch-financieel resultaat voor de categorie "ondernemingen" loopt tussen 2020 en 2021 met 31,3 procentpunten terug. Dat is het gevolg van zowel een belangrijke stijging van de relatieve uitkeringen als een aanzienlijk sterkere toename van de relatieve voorzieningen.

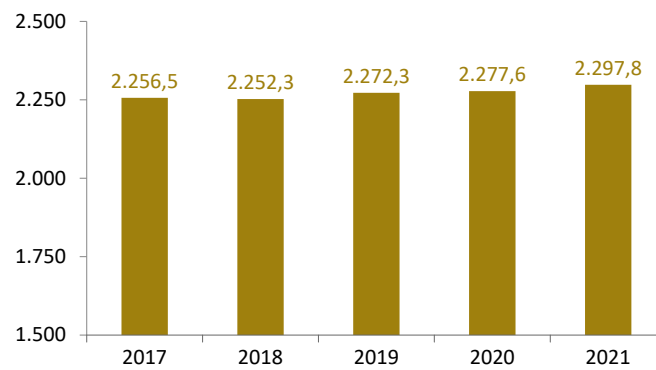
Alle categorieën van de speciale risico's noteren een daling van hun relatief bruto technisch-financieel resultaat ten opzichte van 2020. Het relatief bruto technisch-financieel resultaat voor de categorie "speciale risico's behalve technische verzekeringen" daalt in 2021 met 63,2 procentpunten door de sterke stijging van de relatieve voorzieningen na een daling hiervan in 2020, maar ook door de stijging van de relatieve uitkeringen. Wat de categorie "technische verzekeringen" betreft, daalt het relatief bruto technisch-financieel saldo met 8,4 procentpunten, voornamelijk door een sterke stijging van de relatieve voorzieningen in 2021.

De rampzalige overstromingen die België hebben getroffen van 14 tot en met 16 juli 2021 liggen aan de basis van de negatieve resultaten van de verschillende categorieën.

Categorie	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in %)	
		2020	2021
Eenvoudige risico's			
Woningen	63,2	12,7	-17,9
Landbouwriscico's	2,5	-1,0	1,8
Ondernemingen	9,7	-3,4	-34,7
Andere	6,9	23,2	-48,7
Speciale risico's			
Alles, behalve technische verzekeringen	12,0	21,9	-41,3
Technische verzekeringen	5,7	21,4	13,0

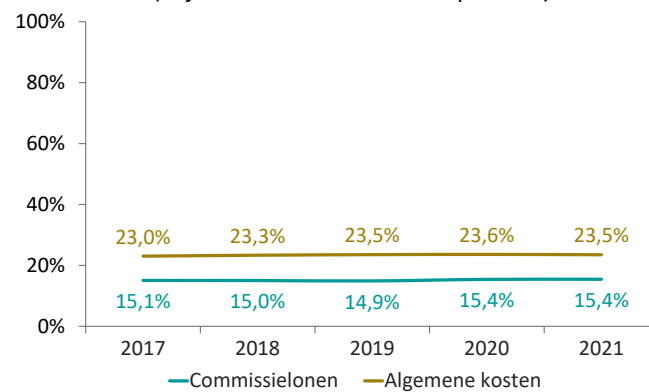
7.5 BA motorrijtuigen

Premies en bijkomende kosten
(in miljoen euro)

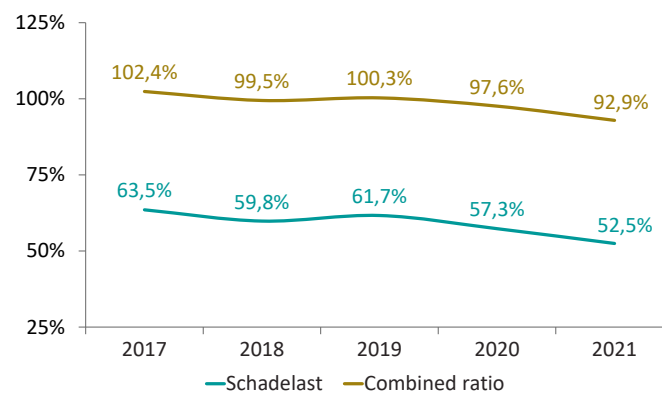
Bedrijfsratio's

(in functie van de verdiende premies)

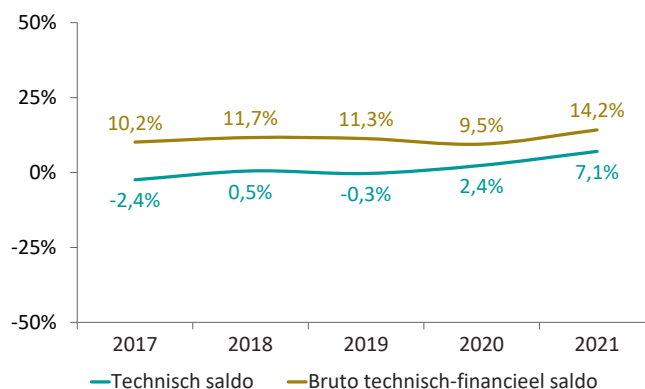

Schadelast en combined ratio

(in functie van de verdiende premies)

Saldi (in functie van de verdiende premies)

Het incasso van de tak BA motorrijtuigen stijgt met 0,9 % in 2021 en bedraagt 2.297,8 miljoen euro. Na een daling in 2018 noteert de tak BA motorrijtuigen voor het derde opeenvolgende jaar een lichte incassogroei.

Voor de categorie “toerisme en zaken” – die het grootste aandeel heeft in de premie-inkomsten van de tak BA motorrijtuigen (74,8 %) – stijgt het incasso in 2021 met 0,1 %. Voor de twee andere segmenten van de tak BA motorrijtuigen, namelijk “tweewielers” en “andere motorrijtuigen” (het vervoer van zaken, alsook de autobussen-autocars, taxi’s en huurvoertuigen), stijgt het incasso in 2021 respectievelijk met 3,2 % en 3,5 %.

De commissielonen noteren in 2021 een gelijkaardige groei als de premie-inkomsten: de relatieve commissielonen blijven bijgevolg stabiel en bedragen 15,4 % van de verdiende premies. De relatieve algemene kosten dalen zeer licht en bedragen 23,5 % van de verdiende premies.

De schadefrequentie vertoont sinds 2010 een dalende trend, vooral dankzij de verhoogde aandacht voor verkeersveiligheid en bedroeg 5,74 % in 2019 voor de tak BA motorrijtuigen als geheel. De lockdowns en de beperkte verplaatsingen naar aanleiding van de gezondheids crisis door COVID-19 hebben in 2020 voor een sterke daling gezorgd tot 4,42 %. In 2021 stijgt de schadefrequentie opnieuw tot 4,88 % maar blijft duidelijk onder het niveau van vóór 2020.

In 2021 bedraagt de schadelast (zonder interne kosten) voor de tak BA motorrijtuigen 52,5 % van de verdiende premies. De schaderatio neemt dus met 4,8 procentpunten af ten opzichte van 2020 (57,3 %) en dit is het gevolg van een daling van de uitkeringen. De voorzieningen stijgen in 2021 iets sterker dan in 2020.

In 2021 bedraagt het technisch saldo voor de tak BA motorrijtuigen 7,1 % van de verdiende premies (tegenover 2,4 % in 2020). De nettobeleggingsopbrengsten bedragen 7,1 % van de verdiende premies in 2021, net zoals in 2020, en liggen zo duidelijk lager dan in 2019 (11,6 %), 2018 (12,2 %) en 2017 (12,6 %). Het bruto technisch-financieel saldo, dat rekening houdt met de financiële opbrengsten, bedraagt 14,2 % van de verdiende premies in 2021 (tegenover 9,5 % in 2020).

Het relatief bruto technisch-financieel saldo voor de categorie “toerisme en zaken” stijgt van 12,3 % in 2020 naar 16,2 % in 2021, als gevolg van een daling van de schaderatio met 4,5 procentpunten. Deze categorie noteert hiermee voor het negende jaar op rij een positief resultaat.

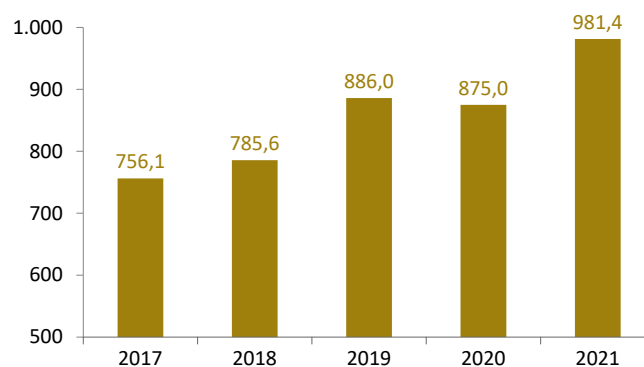
Het bruto technisch-financieel saldo voor de categorie “tweewielers” neemt lichtjes toe in 2021 en bedraagt 32,8 % van de verdiende premies, tegenover 31,9 % in 2020. Deze vooruitgang valt voornamelijk te verklaren door een daling van de relatieve algemene kosten met 0,8 procentpunten en een daling van de schaderatio met 0,6 procentpunten.

Voor de categorie “andere motorrijtuigen”, die het vervoer van zaken, alsook de autobussen-autocars, taxi’s en huurvoertuigen omvat, stijgt het relatief bruto technisch-financieel saldo van -4,7 % in 2020 naar 4,0 % in 2021. Deze evolutie valt voornamelijk te verklaren door de daling van de schaderatio met 7,5 procentpunten.

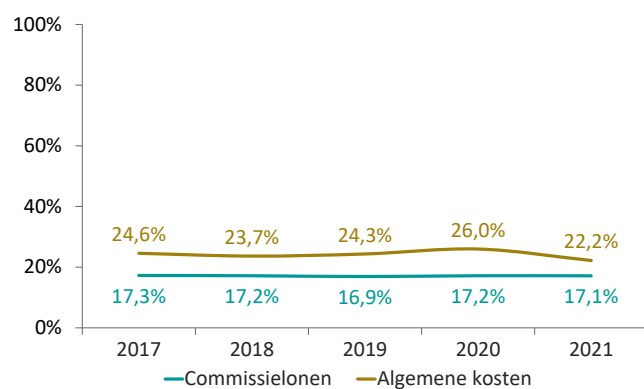
Categorie	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in %)	
		2020	2021
Toerisme en zaken	74,8	12,3	16,2
Tweewielers	3,8	31,9	32,8
Andere motorrijtuigen	21,4	-4,7	4,0

7.6 Algemene BA

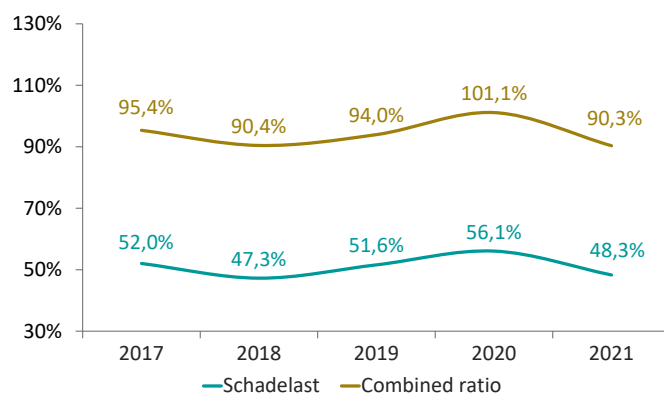
Premies en bijkomende kosten
(in miljoen euro)

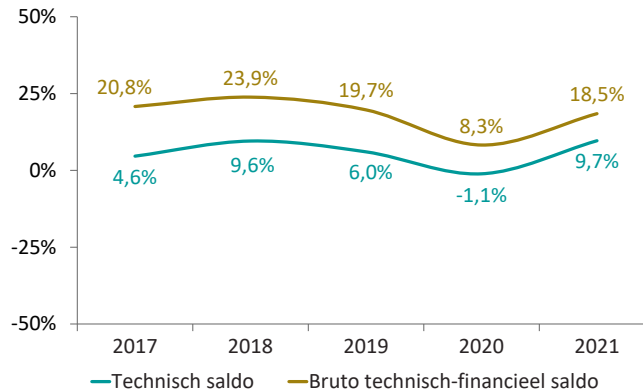
Bedrijfsratio's
(in functie van de verdiende premies)

Schadelast en combined ratio
(in functie van de verdiende premies)

Saldi
(in functie van de verdiende premies)

In 2021 bedraagt het incasso van de verzekeringen van de tak algemene BA 981,4 miljoen euro en is het ten opzichte van 2020 (12,2 %) dus sterk gestegen. Dit incasso kende elk jaar van de onderzochte periode een groei, behalve in 2020 toen het met 1,2 % daalde ten opzichte van het voorgaande jaar. Over de hele periode 2017-2021 is het incasso van deze tak met 29,8 % gestegen.

Wat de evolutie betreft van de incasso's van de onderliggende productgroepen van de tak algemene BA, zien we evenwel contrasten in 2021. Voor de categorie "BA exploitatie en na levering", de voornaamste productgroep van de tak (44 % van het incasso van de tak), is het incasso met 14,7 % gestegen ten opzichte van 2020. Die stijging is toe te schrijven aan de heropleving van de werkgelegenheid na de afname hiervan in 2020 door de gezondheids crisis. De categorie met de verzekeringen "BA beroepen", die 27 % van de tak algemene BA vertegenwoordigt, noteert een incassogroei van 13,8 % in 2021. Het incasso van de tak "BA privéleven" (22 % van de tak algemene BA) gaat er in 2021 met 0,9 % op vooruit. Het incasso van de "andere BA" (6 % van de tak algemene BA) neemt in 2021 met 42,0 % toe. Voor de categorie "BA publieke inrichtingen" ten slotte (1 % van de tak algemene BA), kent het incasso in 2021 opnieuw een daling (-2,8 % ten opzichte van 2020).

De relatieve commissielonen stabiliseren zich op 17,1% van de verdiende premies in 2021. De algemene kosten dalen aanzienlijk in 2021 en bedragen 22,2 % van de verdiende premies, hun laagste niveau in de periode 2017-2021.

De schadelast (zonder interne kosten en egalisatievoorzieningen) in functie van de verdiende premies daalt in 2021 met 7,8 procentpunten ten opzichte van 2020 en bedraagt 48,3 %. Die evolutie is het gevolg van zowel een daling van de relatieve uitkeringen als een minder sterke stijging van de relatieve voorzieningen tussen 2020 en 2021.

In 2021 noteert de tak algemene BA een technisch saldo van 9,7 % van de verdiende premies, tegenover -1,1 % in 2020, met als voornaamste verklaring de daling van de schadelast.

De tak algemene BA omvat een aantal verzekeringsproducten met een lange afwikkelingsperiode voor de schadegevallen. Het uiteindelijke resultaat van deze verzekeringsactiviteiten is bijgevolg sterk afhankelijk van de opbrengsten van de beleggingen. In 2021 bedragen de nettobeleggingsopbrengsten 8,8 % van de verdiende premies (tegenover 9,6 % in 2020). Het bruto technisch-financieel saldo voor 2021 bedraagt bijgevolg 18,5 % van de verdiende premies in 2021, wat 10,2 procentpunten meer is dan in 2020.

Het bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies voor de categorie “BA privéleven” evolueert van 14,6 % in 2020 naar 22,6 % in 2021 (+8,0 procentpunten). Deze evolutie is toe te schrijven aan de daling van de schadelast en, in mindere mate, aan de afname van de relatieve bedrijfskosten.

Het relatief bruto technisch-financieel saldo voor de categorie “BA exploitatie en na levering” (de belangrijkste categorie qua verdiende premies) herstelt zich in 2021 met 19,2 procentpunten en komt uit op 19,3 %, tegenover 0,1 % in 2020. Deze evolutie is voornamelijk toe te schrijven aan de daling van de schadelast door de daling van de relatieve uitkeringen en, in mindere mate, de zwakkere stijging van de relatieve voorzieningen.

Het bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies voor de categorie “BA beroepen” (qua incasso de op een na belangrijkste categorie van de tak algemene BA) gaat er in 2021 met 29,2 procentpunten op achteruit ten opzichte van 2020. Het bedraagt -8,6 % en wordt dus negatief. Deze evolutie is te verklaren door de stijging van de schadelast, veroorzaakt door een aanzienlijk meer uitgesproken toename van de relatieve voorzieningen in 2021 dan in 2020.

Voor de categorie “BA publieke inrichtingen” bedraagt het bruto technisch-financieel saldo 63,1 % van de verdiende premies in 2021, tegenover 44,7 % in 2020 (+18,4 procentpunten). Deze stijging is te verklaren door de afname van de schadelast, teweeggebracht door een meer uitgesproken daling van de relatieve voorzieningen in 2021 dan in 2020 die het effect van de stijging van de relatieve uitkeringen meer dan gecompenseerd heeft.

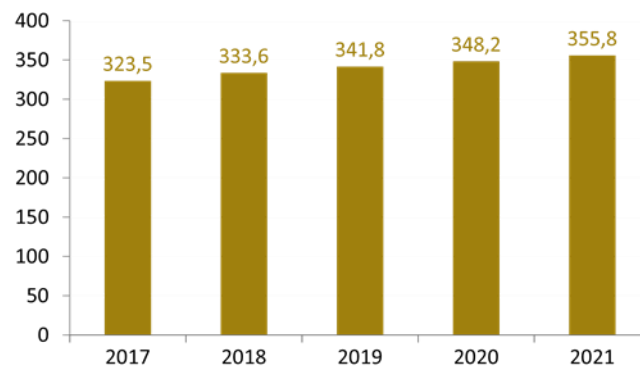
Het bruto technisch-financieel saldo voor de categorie “andere BA” neemt in 2021 fors toe (+86,9 procentpunten) en komt uit op 79,6 % van de verdiende premies (tegenover -7,3 % in 2020). Deze stijging ligt voornamelijk aan de aanzienlijke daling van de schadelast door een zeer sterke vermindering van de relatieve voorzieningen (na een stijging hiervan het jaar voordien) en, in mindere mate, een daling van de relatieve uitkeringen.

Productgroep	% incasso	Bruto technisch-financieel saldo in functie van de verdiende premies (in %)	
		2020	2021
BA privéleven	22,2%	14,6	22,6
BA exploitatie en na levering	44,1%	0,1	19,3
BA beroepen	26,9%	20,6	-8,6
BA publieke inrichtingen	0,9%	44,7	63,1
Andere BA	5,9%	-7,3	79,6

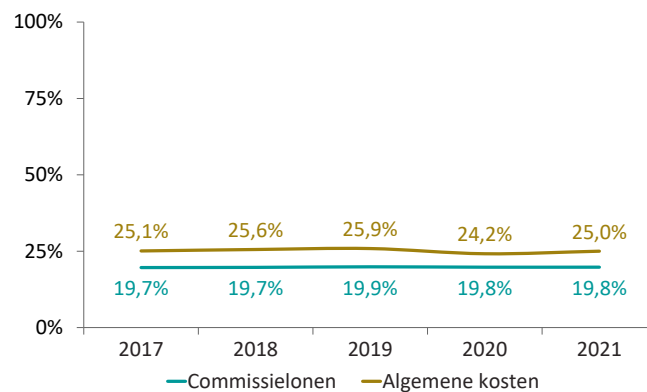
7.7 Rechtsbijstand

7.7.1 Rechtsbijstand voertuigen

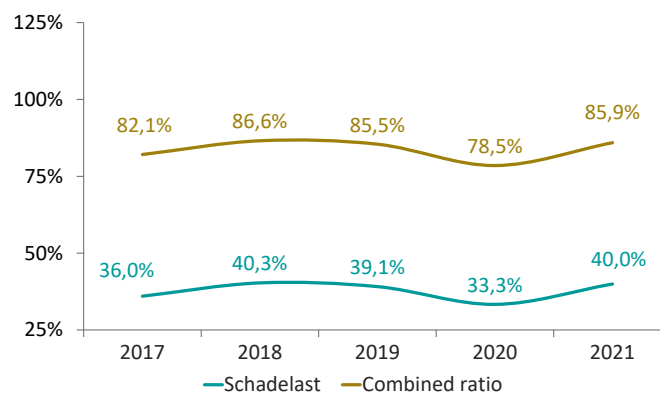
Premies en bijkomende kosten
(in miljoen euro)

Bedrijfsratio's
(in functie van de verdiende premies)

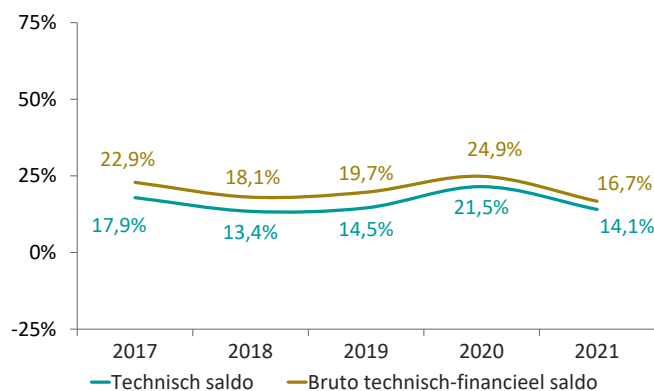

Schadelast en combined ratio
(in functie van de verdiende premies)

Saldi

(in functie van de verdiende premies)

In 2021 neemt het incasso van de “rechtsbijstand voertuigen” met 2,2 % toe ten opzichte van 2020 en bedraagt het 355,8 miljoen euro. Over de periode 2017-2021 kende dit incasso een groei van 10,0 %.

De commissielonen zijn in de periode 2017-2021 stabiel gebleven op iets minder dan 20 % van de verdiende premies (19,8 % in 2021, net als in 2020). De relatieve algemene kosten nemen in 2021 met 0,8 procentpunten toe en bedragen 25,0 %, tegenover 24,2% in 2020, het laagste niveau in de hele periode.

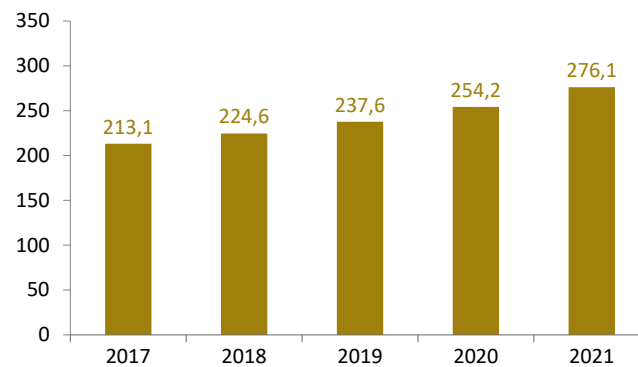
De schadelast (zonder interne kosten) voor de verzekeringen “rechtsbijstand voertuigen” stijgt in 2021 naar 40,0 % van de verdiende premies tegenover 33,3 % in 2020, en ligt dus 6,7 procentpunten hoger. Deze stijging is het gevolg van de toename van de relatieve voorzieningen na een daling hiervan het jaar voordien, en in mindere mate van een stijging van de relatieve uitkeringen.

Het technisch saldo van de “rechtsbijstand voertuigen” blijft gedurende de hele periode 2017-2021 positief. Door de toegenomen schadelast daalt het in 2021 met 7,4 procentpunten naar 14,1 % van de verdiende premies (tegenover 21,5 % in 2020). Rekening houdend met de nettobeleggingsopbrengsten (2,6 % van de verdiende premies in 2021) verkrijgt men voor 2021 een bruto technisch-financieel saldo dat 16,7 % van de verdiende premies bedraagt. Het ligt daarmee 8,2 procentpunten lager dan in 2020.

7.7.2 Rechtsbijstand andere dan voertuigen

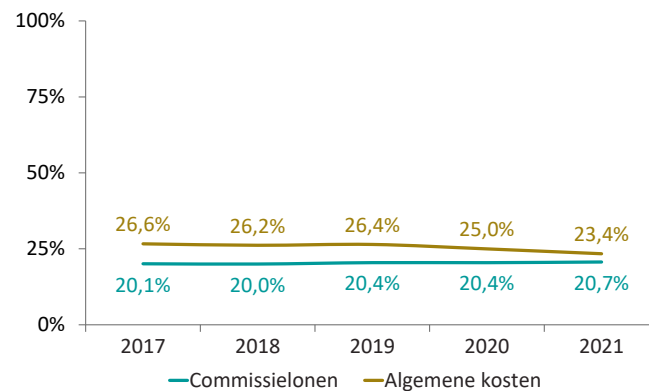
Premies en bijkomende kosten

(in miljoen euro)

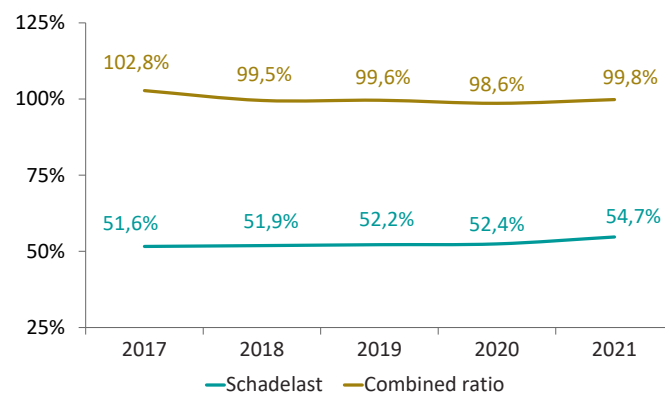
Bedrijfsratio's

(in functie van de verdiende premies)

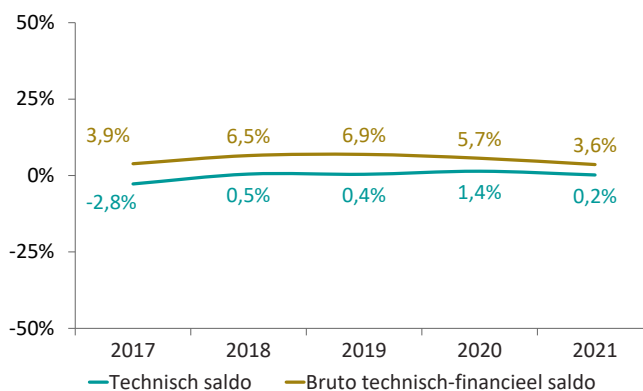
Schadelast en combined ratio

(in functie van de verdiende premies)

Saldi

(in functie van de verdiende premies)

Het incasso van de “rechtsbijstand andere dan voertuigen” neemt in 2021 met 8,6 % toe en bedraagt 276,1 miljoen euro (tegenover 254,2 miljoen euro in 2020). De voorbije jaren kende het incasso van deze verzekeringen een sterke groei: het is in de periode 2017-2021 met 29,3 % gestegen.

De algemene kosten, uitgedrukt in procent van de verdiende premies, blijven dalen. Ze evolueren van 25,0 % in 2020 naar 23,4 % in 2021. De commissielonen blijven in de periode 2017-2021 vrij stabiel, al nemen ze de laatste jaren licht toe. In 2021 vertegenwoordigen ze 20,7 % van de verdiende premies.

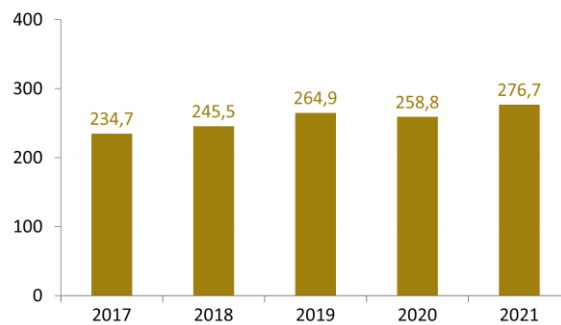
De schadelast van de “rechtsbijstand andere dan voertuigen”, uitgedrukt in procent van de verdiende premies, stijgt in 2021 met 2,3 procentpunten en bedraagt 54,7 %, tegenover 52,4 % in 2020. Al stijgen ook de relatieve uitkeringen licht, het is vooral de sterkere groei van de voorzieningen in 2021 dan in het jaar voordien die de toename van de schadelast verklaart.

Door de stijging van de schadelast neemt het technisch saldo van de “rechtsbijstand andere dan voertuigen” in 2021 af. Dit bedraagt 0,2 % van de verdiende premies, tegenover 1,4 % in 2020 (-1,2 procentpunten). Voor het vierde jaar op rij noteert de “rechtsbijstand andere dan voertuigen” een positief technisch saldo, na een reeks negatieve saldi van 2009 tot en met 2017. Het bruto technisch-financieel resultaat daalt tussen 2020 en 2021 van 5,7 % naar 3,6 % van de verdiende premies (-2,1 procentpunten). Het effect van de daling van het technisch saldo op het bruto technisch-financieel resultaat wordt namelijk nog versterkt door de daling van de beleggingsopbrengsten (van 4,3 % van de verdiende premies in 2020 naar 3,4 % in 2021).

7.8 Hulpverlening

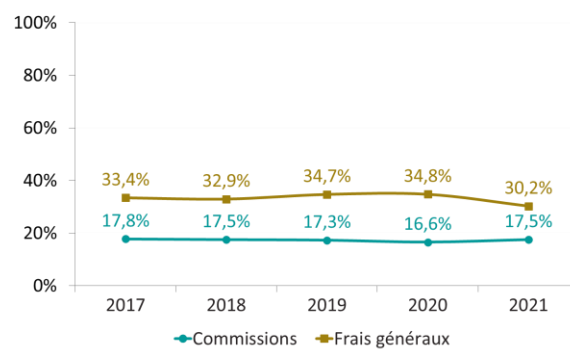
Premies en bijkomende kosten

(in miljoen euro)

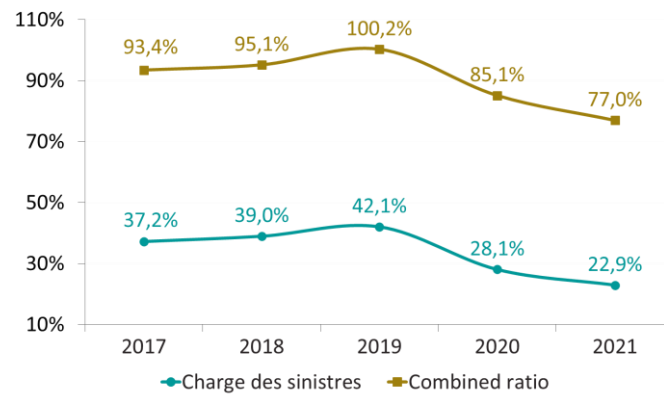
Bedrijfsratio's

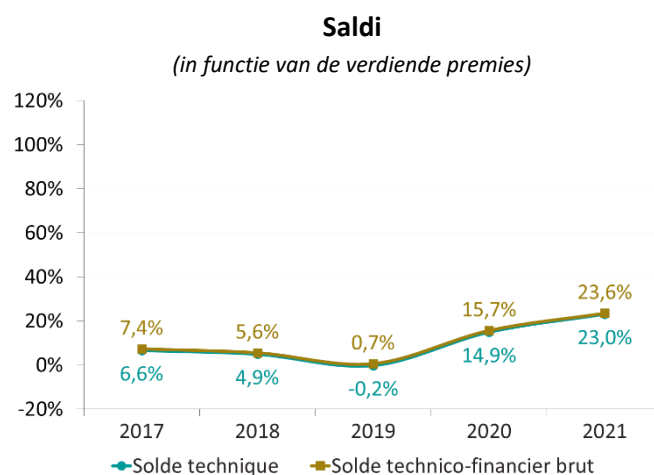
(in functie van de verdiende premies)

Schadelast en combined ratio

(in functie van de verdiende premies)

Het incasso van de tak “hulpverlening” herstelt zich in 2021 (+6,9 %) en bedraagt 276,7 miljoen euro, tegenover 258,8 miljoen euro in 2020. Deze groei komt er na een daling in 2020 (-2,3 % ten opzichte van 2019). Over de hele periode 2017-2021 is het incasso van deze tak met 17,9 % gestegen.

Tot eind 2019 kregen de bijstandsverzekeringen impulsen van nieuwe toeristische trends: vaker reizen, verdere bestemmingen opzoeken en meer op maat reizen (“dynamic packaging”). De verklaring voor de daling van het incasso van de tak in 2020 is de COVID-19-crisis, die het recreatief toerisme dat jaar sterk heeft afgeremd. De gezondheids crisis heeft overigens ook de voorkeuren veranderd die reizigers in het kader van hun reis aan de dag leggen, met ontwikkelingen die niet aan de aandacht van de bijstandsverzekeraars ontsnappen: o.a. de vraag naar Covid-19-dekkingen, een grotere behoefte aan flexibiliteit en annulatiemogelijkheden, het “last minute”-reizen dat weer in opmars is, meer minitrips in België en de buurlanden, een hernieuwde interesse voor vakantiehuisjes en reizen met een camper, een grotere bezorgdheid over de veiligheid op gezondheidsvlak en de toegang tot hospitalisatiezorg in geval van gezondheidsproblemen. Sommige van deze ontwikkelingen zouden zich ook na 2021 nog kunnen laten gelden.

In 2021 dalen de algemene kosten met 4,6 procentpunt ten opzichte van 2020 en bedragen ze 30,2 % van de verdiende premies. De relatieve algemene kosten liggen voor de tak hulpverlening een stuk hoger dan voor de meeste andere takken “niet-leven” omdat heel wat ondernemingen werken met hun eigen bijstandsplatform, waarvan de beheerskosten worden beschouwd als interne schaderegelingskosten (die opgenomen zijn in de algemene kosten).

Sommige ondernemingen hebben hun eigen bijstandsplatform, terwijl andere een beroep doen op in bijstand gespecialiseerde ondernemingen. Bijgevolg rapporteren de verzekeringsondernemingen hun kostenposten boekhoudkundig niet altijd op dezelfde manier. Hierdoor zijn de algemene kosten en de schadelast niet altijd vergelijkbaar tussen de ondernemingen en door de jaren heen. De combined ratio en de relatieve saldi vormen een betere vergelijkingsbasis. De combined ratio voor de tak hulpverlening daalt aanzienlijk in 2021, namelijk naar 77,0 % van de verdiende premies tegenover 85,1 % in 2020 en 100,2 % in 2019 (het jaar waarin deze ratio voor het eerst sinds de vroege jaren 2000 de drempel van 100 % overschreed). Deze evolutie is te verklaren door de afname van de schadelast (door een daling van de uitkeringen en een afname van de externe schadebeheerskosten), en in mindere mate ook door de afname van de bedrijfskosten.

Het relatief technisch saldo neemt in 2021 voor het tweede jaar op rij toe en bedraagt 23,0 %, tegenover 14,9 % in 2020. Rekening houdend met de beleggingsopbrengsten (0,6 % van de verdiende premies) verkrijgt men een bruto technisch-financieel saldo dat 23,6 % van de verdiende premies bedraagt (tegenover 15,7 % in 2020).